د غږ چينه

Ketabton.com

محمد انور وفا سمندر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د غږ چینه
ویناوال: محمد انور وفا سمندر
ایډیټ: محمد عزیز تحریک
ډیزاین او د پښتۍ طرحه:
چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
خپرندوی: حسام ادبي ټولنه
د خپرونو لړ: ()
چاپکال: ۱۳۸۸ کال ژمی

کور ودانی!
دغه معنوي پانګه د هېواد د بریالي ویناوال، لیکوال او زړه سواندي فرهنګي ښاغلي الحاج محمد حسن حُسام په مالي لګښت او ملاتړ د چاپ په ګاڼه سنبال شوه.
کور یې ودان، پر ځلانده پنځونو او فرهنګي یون یې برکت!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غړ چینه

سرلیکونه	مخونه
1. تقریظ	۶
2. دٌعا	۹
3. ځاني کیهان	۹
4. بې جنسه چینې	10
5. یوازینی خدای	10
6. شپه او چوپتیا	11
7. سپینه شپه	11
8. ژوند مینه کول دي	۱۲
9. لوست	۱۲
10. ویره باید ووینځو	13
11. د کلام لاره	13
12. اوس غړ دی	14
13. د سکوت دښته	14
14. بژژژس	15
15. ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې	15
16. ګوربت	16
17. خدای مینه کوي	16
18. لوی نقاش	17
19. لنډمهالي کورونه	۱۷
20. خپل درمند	۱۷
21. پرته له خدایه نشته	۱۸
22. د زړه په قدمونو	۱۸
23. میراث	۱۹
24. د غړ رود	۱۹
25. د بدن کورګی	۲۰
26. د روح سترګه	۲۱
27. لوی مینه ګر	۲۲
28. د کلمې باغ	۲۲
29. د طبیعت ژبه	۲۳
30. سپینه لمبه	۲۳
31. چېړې نه ځو	۲۴
32. کور غړوول	۲۴
33. سرې کربښې پر غاړو	۲۵
34. د غړ کتاب	۲۵
35. غړ تېارې وینځې	۲۶
36. هستي غړوونکی	۲۷
37. نه لیکل شوی غړ	۲۸
38. د چنار پاڼې چې شعر وایي	۲۹
39. شعر پیدا کول	۲۹
40. د غړ تاج محل	۳۰
41. بېسواده غړونه	۳۰
42. د غړ سپوږمکۍ	۳۱
43. د بدن ځاله	۳۲
44. د خیال په سترګه	۳۲
45. په مین کلام سره	۳۳
46. د غړ په پلونو	۳۳
47. ښکاریم زه د غړ لپاره	۳۴

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48. د نور خوراک ۳۴
49. ټول د مینې له جنسه ۳۵
50. پرته له خدایه هرڅه دروغ دی ۳۶
51. د الوت ډګر دننه دی ۳۶
52. روح تر زمان مشر دی ۳۷
53. د غږ په ډیوه ۳۷
54. مولانا؛ د کلمې سیلانی ۳۸
55. د سمندر رنګین کنډولي ۳۹
56. سکوت غږمبېږي ۳۹
57. هرڅه مینه پیدا کوي ۴۰
58. د مینې څېره ۴۰
59. کیسه، کیسه ګر او ننداره چي ۴۱
60. د غږ څېره او ننداره ۴۱
61. زړور زړه ۴۱
62. شعر د هرڅه ذات ۴۲
63. بې زړه شپې ورځې ۴۲
64. زه خپل یم ۴۳
65. کله چې زړه له مینې ډک وي ۴۳
66. برخلیک؛ بلنلیک ۴۳
67. بدن پل دی ۴۴
68. د هستې رنګین باغ ۴۵
69. کور مو برخلیک دی ۴۵
70. سکوت ټوله دنیا ۴۶
71. سکوت نا اشنان ژبه ۴۶
72. ژوندی کلام ۴۷
73. د فردي ذهن سیوری دی ۴۸
74. زه د غږ یوه تالنده ۴۸
75. ژوند یوازې ځغلي ۴۸
76. معنویت پېل دی ۴۹
77. د چوپتیا ذکر ۴۹
78. له ذهنه لوڅ ۵۰
79. کامل عشق ۵۱
80. د نااشنا ځمکو مسافر ۵۱
81. دی هر وګړی یو ماشوم ۵۲
82. هستې د معنوي غمېو صندوکچه ۵۲
83. هستې پرته له خدایه حس کوو ۵۳
84. څه چې وینو ژوند دی ۵۳
85. د غږ سنګتراش ۵۴
86. مینه‌ګر رودونه ۵۵
87. زړونه د سمندر په لور رواني بیړۍ دي ۵۶
88. پرته له خدایه څنګه ژوند کوو؟ ۵۶
89. د چوپتیا سپینه کلمه ۵۷
90. خپل شتون راوباسم ۵۸
91. د غږ میدان ۵۸
92. خپل کلی ۵۹
93. د غږ په عمر زاړه او پاخه ۶۰
94. زه خپل ځنځیري ۶۰
95. زړه کې کرل شوې کربنې ۶۱
96. د کلمې کور او کلی ۶۱
97. د ذهن دوړې ۶۲

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

98. پټه نڅاه ۶۲
99. ټول باور و ۶۳
۱۰۰. د میني نښې ۶۳
۱۰۱. مور غږوول ۶۴
۱۰۲. نوې کایېنات ۶۵
۱۰۳. مینه شته؛ ژوند شته ۶۵
۱۰۴. خدای شته ۶۶

پرتلیز تقریظ

ټولو ته روښانه ده چې هرڅوک د خپل زمان او ټولنیز چاپېریال د برلاسو، واکمنو شرایطو(درک، پوهې، عملي تجربې، اقتصادي، سیاسي، عقیدوي، غوښتنو او انساني اړیکو، اړتیاوو)ثمر او محصول دی.

که تېرمهال ته ځیر شو، زموږ د وطن د ګڼ شمېر شاعرانو او لیکوالو پر اثارو د څوارلسمې لمریزې-لیږدیزې پېړۍ په لومړۍ نیمایي کې د مُطلقه پاچاهۍ د اغیز رغنده سیورى پروت و، آن تردې پورې چې د ۱۳۵۱-۱۳۱۱ کلو ترمنځ د قلموالو او ادیبانو کتابونه چې د چاپ په ګاڼه سنګار شوي دي. د ډېرو چاپ شویو کتابونو د لومړۍ پښتۍ په دوهم مخ کې اورمرو د اعلحضرت محمد ظاهرشاه پاچا عکس چاپ شوی او یو شمېر شاعرانو، لیکوالو د زماني او مکاني مجبوریت له مخې په خپلو کتابونو کې داسې جملې هم لیکلي دي:

«عُمر دې ډېرشه پاچا!» او یاداچې«ای زموږ ستر ټولواکه! ستا سیورى دې پاک خدای زموږ له سرو څخه نه کموي!»

خو د شلمې زېږدیزې پېړۍ په دوهمې نیمايي کې هغه مطلقه رژیم ړنګ او نسکور شو او پرځای یې درباري جمهوریت، وروسته دموکراتیک او بیا اسلامي جمهوري نظام منځته راغی، ځکه نو د شاعرانو زړونو، فکرونو او روحونو د آزاد(خپلواکو)الوتلو خیال او چانس وموند.

اوس(په یوویشتمې پېړۍ کې)هرلیکوال او شاعر د خپل زړه او ذهن په سلا، مشوره د خپلې خوښې نیلی د ادب په ارت ډګر کې څنګه چې یې زړه او سوچ غواړي، په همغه شان یې یرغه ځغلوي، د دولتي واک او سیاسي رژیم ډېره پروا نه ساتي.

په ځانګړي ډول کله چې د غربي(لوېدیځې)دیموکراسی آزاد لاسونه زموږ تر ټولنې راورسېدل، خبره(په ادبیاتو کې)تر آنارشۍ او ابتذال پورې ورسېده، هرڅوک په خپل سر شو. معیاري ژبه، معیاري لیکدود له ګډوډۍ سره لاس او ګریوان شول.

هېڅوک هېچا ته د تسلیمۍ سر نه ټیټوي. هر شاعر او هر لیکوال خپل ځان«من» لاڅه کوي، چې پاوباندې من نه هم زیات ګڼي...

څومره چې زه په خپل هېواد کې په تېرو ۳۹کلو کې د خپلو خلکو مورال، ذوق او د خوښونې نبض ته ځیر شوی یم؛ د ډېرکیو کلیشه‌یي شاعري(مُقلد، ساده، مُبتذل نظمونه)له احساساتو ډک شعارونه(د مُرده باد، زنده باد چیغې) د لندو کیسو، داستانونو، ادبي ټوټو متحدالماله(پخوانۍ متداوله، منلـه شوې)بنه ډېره خوښېږي، خو د لږکیو کسانو(د پوهو، مُبتکرو او صاحب نظرو اشخاصو)زړونه او فکرونه په نوو او ابتکاري تخلیقاتو، شعر او نثر د نوي او پرمختللي پیر (معاصر ژوند) د غوښتنو مطابق اوبه څښي او ادبي تنده پرې ماتوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه چې کله له غیرمعیاري خو رښتیني ابتکاري شاعرۍ او لیکوالۍ سره مخامخ شم، وار دواره زما پاملرنه خپل ځان ته را اوړي، نوښتګر اثار مې ډېر زیات خوښېږي.
په همدې لړ کې زما مخ ته پرتې د ښاغلي لیکوال محمد انور وفا سمندر صاحب لنډې ادبي ټوټې د ټولګې په څېړ«د غړ چینه»هغه اثر دی چې ما یې له لوستلو څخه ډېر خوند واخیست.
قدرمنو لوستونکو!
موږ او تاسې ټول خبر یوو او پوهیږو چې هر سندرغاړی خپل اورېدونکي، هر شاعر-لیکوال خپل لوستونکي لري. دا ځکه چې له یوې خوا ذوقونه او علاقې متفاوتې دي او له بلې خوا څخه فطري استعدادونه، د پوهې کچې او د ژوند عملي تجربې سره توپیر لري. د یو چا به ولسي، فولکلوریک موضوعات خوښېږي، بل به په ادبیاتو کې د باسوادې نړۍ د شهکارونو مینه وال وي، څوک به د دیني، عقیدوي او عرفاني(معرفتي)مفاهیمو ملنګ(پلوی) وي؛ چا ته به رواني، علمي، ساینسي، تخنیکي فنون د ژوند د ایډیال تخیلي ناوې ګرځېدلې وي، څوک به سفسطو کې ورک وي او څوک به په مُتخاصمو فلسفو کې د ژوند او مرګ حقیقت لټوي.
د سمندرصاحب دا ټولګه د اُلفت صاحب د غوره نثرونو څخه رغنده او څرګنده توپیر لري. په دې معنا چې د اُلفت صاحب هنري نثرونه د څوارلسمې پیړۍ د لومړۍ نیمایي(۱۳۵۰-۱۳۲۰ مو کلو)زېږنده، نوښت او شهکارونه دي، هغه نثرونه، ادبي ټوټې د ملایي لیکوالۍ، مذهبي نړۍ لید، د افغاني سُنتي ټولنې(په پخوانۍ)په منله شوې بڼه د خلکو د ګډ دود په مروجې او ژوندۍ لهجې(ولسي ژبې)د تېرې زمانې په هُنري لیکدود لیکل شوي دي. د اُلفت صاحب ادبي ټوټې عام فهمه دي، ځکه یې زموږ په تاټوبي کې ګڼ شمېر مینه‌وال او پلویان(لوستونکي او خوښوونکي)شته، خو د ښاغلي انور وفا سمندر «د غړ چینه» ادبي ټوټې خاص فهمه دي. دا لنډ خپلواک نثرونه د یوویشتمې عیسوي پېړۍ بچي(لونې-زامن)او ادبي-هُنري پنځونې دي.
د وفاسمندر ددغو نثرونو شکل او مُحتوا دواړه لکه نوی(آزاد) شعر نوي دي. زما په اند او ګومان به دده دا نثرونه په مشرانو(د پاخه عُمرلرونکو کسانو)کې چې نالوستي او کم لوستي دي، لږ لوستونکي او مینه‌وال پیدا کړي، خو باور لرم چې د هېواد په ځوان او راتلونکي توکم کې به ښاغلی محمد انور وفا سمندر د نوي لیکوالۍ د نوي ادبي سبک د نوښتګر-پېلګر لیکوال په صفت وپېژندل شي. دده ابتکاري لیکنې او لنډې ادبي ټوټې به د نورو لپاره د لارې ډیوه او د ادبي یون څراغ شي.
د وفاسمندر په دې کتاب کې مختلفې ادبي ټوټې او بېلابېل مطالب په هُنري ژبه بیان شوي دي.
ښاغلی سمندرصاحب د هغو ټولو ناروغېو، بدمرغېو، ستونزو، ناخوالو، کړاوونو، رنځونو، دردونو، د روزګار د تورو دربلو پرتیا او ګرمتیا چې زموږ د زمانې انسان(نر-ښځه)ورسره لاس او ګرېوان دی، پخپله د انسان په نه پاملرنې، بې خبرۍ او د هغه د ناپوهۍ پر ولو باروي.
محمد انور وفا سمندر په خپلو دې ادبي ټوټو کې غږ(صوت)د خپل ځان او ټولو وګړو ښوونکی بولي. روح تلپاتې موجود ګڼي، خو تصویر ورته د فزیکي جوړښت ظاهري عکس(مؤقتي پدیده)ښکاري.
ښاغلي سمندرصاحب په دې نثرونو کې یوه نوې طرحه لوستونکو ته وړاندې کړې ده. دی په خپلو دې خپلواکو نثري-ادبي ټوټو کې په غیرمستقیمه توګه له خپل لوستونکي سره په جدل او مشاجره(په پوښتنې او ځواب ویلو)بوخت دی. دی غواړي هر لوستونکی د فلسفې په ضد او نقیض مېتود، د منطق په زینې د علم، پوهې او درک(معرفت)د مانۍ هسک بام ته ور پورته کړي.
سمندرصاحب شعر ته د غږ رنګینه تابلو وایي. دی د انساني چاپېریال هر څیز او د هرڅه غږ(آواز) شعر بولي. ځمکه ورته د ارواح ښوونځی ښکاري. د ارواح کور په نور او صوت(غږ)کې ویني. نور او غږ د روح غذا ګڼي.
سمندرصاحب په دې نثرونو کې انسان(لوستونکی)ډېر زیات د فزیکي(ارګانیک-ظاهري)ژوند په پرتله باطني(روحي-معنوي)ژوند ته متوجه کوي او دی خپل لوستونکی دم-قدم د سوچ، تفکر او تخیل د څنو په ولونو(کوڅېو)کې ځنګوي.
سمندرصاحب په نظر:«له میني پرته بل هېڅ شی وجود نه لري! ټول غړونه مو د مینې لپاره دي. نومونه مو د مینې پلونه دي.» وفا سمندر لیکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زموږ ښه شيان، زموږ مېوې، زموږ ښکلاوې، زموږ ځلاوې ټول له غږه او رڼا راټوکېدلي. غږ د هستۍ لومړنی ګام دی. هستي، کاینات، ستوري، سیندونه ټول له غږه راغلي او پلي شوي. او موږ یو بل ته د غږ او رڼا د سمندر رنګین کنډولي ورکوو.»

د سمندر په فکر:«روح له آسمان څخه لېږل شوی، په دې مکان او زمان کې مېشته شوی دی.»

سمندرصاحب په غېر مستقیم ډول له هر لوستونکي څخه پوښتي چې د خدای(ج)په ارتې هستۍ کې دا کار ولې شوی دی؟

محمد انور وفا سمندر په خپله دې ټولګه کې موږ دې ته ځیر کوي چې:«خدای مینه کوي او موږ د میني له جنس څخه یاستو. زموږ د سرنوشت پاڼه د مینې په رنګ لیکله شوې. سرنوشت مو د بېړته وربللو له مینې ډک بلنلیک دی. زموږ راتلل د مینې راوړل او وړیا وېشل دي. مینه هغه وخت موندل کېږي چې وشي. موږ چې څومره مینه ورکوو، لازیاته یې ترلاسه کوو. مینه یوازینی څیز دی چې نه اندازه کېږي. مینه بې زمانه ده. مینه ځواني او زړښت نه لري. مینه مرګ او ژوند نه لري.»

درنو همژبو!

که چېږې تاسې ښاغلي او اغلي د قدرمن لیکوال محمد انور وفا سمندر صاحب«د غږ چینه» نثرونه ولولئ، نو تاسو ته به روښانه شي چې دده هر نثر دده د پوهې او روح د ژور سمندر له ژور تل څخه راوتلي او راپورته شوي قېمتبها مرغلره ده.

زه ګران ورور محمد انور وفا سمندر ته ددې تخلیقي اثر د لیکلو او چاپولو مُبارکي وایم! دده د لاسترو برياوو په هیله!!!

۱۳۸۸کال د لیندې ۱۶مه

محمد عزیز تحریک

د یوازیني خدای په نامه
چې ټوله هستۍ یې ډېره
ښکلې پیدا کړې

دُعا!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او چارې مو هغسې چې الله يې غواړي.
او موږ هرڅه الله ته سپارلي،
هرڅه د الله دي. موږ ژوند لرو، کورنۍ لرو، چاپېريال او هېواد لرو.
او ريښتيني دا چې خدای لرو.
خدای دا ټوله هستي جوړه کړې
او دا لوی ډګر زموږ ښوونځی دی.
موږ ددې پوښتنې ځواب پيداکوو چې ژوند د څه لپاره دی؟
له آسمانونو څخه د روح لېږل کېدل
او په ماده، مکان او زمان کې ميشته کېدل د څه لپاره دي؟
او يوازې همدا شېبه يې وخت دی چې تر ټولو ستره زده کړه وکړو.
هو، که هرڅه د خدای په نامه،
د خدای لپاره او
د خالصانه مينې له مخې سرته ورسوو؛
نو د ژوند لويه روژه به مو نيولې وي.
ذهن ترکنترول لاندې ولره او ټول پام د خدای پر حضور راټول کړه،
د هستۍ د مکتب بيرنۍ فصل همدا دی.
***

ځاني کيهان

روانه پيرۍ د سرعت او منډو پيرۍ ده.
اوسنی انسان په تېره بيا لويديځوال انسان چې د تخنيک په جوړه‌کړې پاچاهۍ کې حيران او ناهيلی ناست دی، د وخت اقتصاد په مخه کړی.
اوس هغه فرصتونه له منځه تللي چې اروپايي شاهزادګياني په مجللو، خو خاموشو حرامسرايونو او ارګونو کې له ميلمه شواليو سره يوازې شي او د پاچاهۍ کاتب ورته د تېر په دوام د ويکتور هوګو د(خوارانو) يا د ليو تولستوی د (سولې او جګړې) د زر او څو سوو مخو ناول يو څپرکی ولولي.
سترې ناهيلۍ او د يوازېتوب په بې ځېړې دېوالونو کې را ايسار انسان د معلوماتو نړی پکو کړی،
ځکه نو لنډ، شاربل شوی، خو رنګين کلام د ډېرو په زړونو او حواسو ښه لګيږي.
نوی شعر، آزاد شعر، سپين شعر، ادبي رنګيني طرحې او د کلام او نثر نور شکلونه ورځ تر بلې نوي پلويان خپلوي.
موږ که په دې ډګر کې په ښټ پاتي يو، نو بار يې د جګړې پر اوږو ور اچوو،
خو جګړه زموږ له نارو سورو او فرمانونو د باندې راوتې!
نو نن هم کيږي له خپل ځاني کيهان څخه نوي او تازه رودونه، وياله او لښتې د تورو او کاغذ فصل ته را وبهوو.
راځئ يوځل هسې ځان تجربه کړو چې هېڅوك را پکې تکرار نشي.
راځی نه تکرار شو او نه د زاړه او تللي متن تکرار واوسوو.
***

بې جنسه چيني

ښځه څوک ده؟ ښايي هره ښځه يو ځل ددې پوښتنې په هنداره کې خپله څرګنده او نا څرګنده وجودي برخه وګوري.
د ادبياتو د را ټوکېدلو يو لامل همدا دی چې انسان غواړي د خپل وجود ورک کيهان وغړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبيات که د خيال له جنس قد پورته کړي؛
نو بې له شکه چي انسان ته يوه بشپړه ننداره ورکولای شي.
موږ په ورځني ژوند کې؛ راشه درشه کې؛
کړو وړو او د معلوماتو راکړه ورکړه کې مستعمل ژبنی ادب کاروو،
خو چي د خيال ځمکو ته ورسو نو لومړنی وينو.
هلته غږ لومړنی جنس دی او په تورو ليکل شوي کتابونه د غږ بهرنی جنس!
انسان که ښځه وي که نر د کلام امانت له ځانه سره لري.
ادبيات د فکر او خيال د فعاليت سپين جوهر دی چي زموږ ذهني، حسي، رواني او حتا په ښه حالت کې زموږ روحي تندې سړوي.
هنر نه نارينه دی نه ښځينه.
ارواح او د نور او غږ سمندر هم داسي دي.
او افغاني ښځې؛ آ د چا خبره دکار لپاره پيدا دي.
ښځې د کورکولو او اولاد راغيتولو لپاره پيدا دي.
خو بيا هم ځيني ښځې فرصت مومي، چي د خيال نيلی د ادب په قلمرو کې وځغلوي.
د هنري پنځونو په شېبه کې ارواح له ښځينه او نارينه کالبوته وځي
او د بې‌جنسه چيني نور او اوبه څښې. او بې جنسه کلام غږوي.
د خدای پېژندني نښې، قدرت، خرد او آزادي دي.
انسان داسي موجود دی چي برخليک يې په ځمکه او نور جهان کې د آزادی، خرد او عشق تجربه کول دي.
انسانان ښځې او نر په خپلو تولو بوختو سره ددغه ستر هدف د پلي کولو په لاره کې گام پورته کوي.
د روح په توګه د انسان رښتينی عروج هغه وخت پېل کېږي چي ددغه هدف لپاره په اګاهانه توګه ورووځي.
ادبيات په سوچه او اصيل حالت سره کولای شي انسان د لويي پوهې سمندر غاړو ته ور ورسوي.
***

يوازينی خدای

موږ يو او خدای هم شته.
خدای شته خو پيني، لاسونه، حواس، ذهن دا هر څه ځغلي!
خو دا تولې هڅې خدای ته نه رسيږي.
پيني، لاسونه، سترګې او غوږونه يوازې هغه څه ويني، اوري
او تجربه کوي چي له غرو او رغو او بيا له راز راز شيانو ورته را ګرځي؛
نه، ورک به شم؛ خدای شته!
***

شپه او چوپتيا

ډېرځله حرکت يوازې د مادې ملاقات دی.
آسمان هېڅا په ځمکنيو پينو نه دی ليدلی؛
نو د حرکت لوری دننه دی؛ موږ د هرڅه په وره کې ولاړيو!
راځئ هغه څه ووينو او تجربه يې کړو چي تول ژوند مو په ډار ور کتلي؛
شپه او سکوت د داسي حرکت غږ پر موږ کوي.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپینه شپه

د ښې شېبې او سپینې شپې پر درشل ولاړو دوستانو!
تاسو په یوه سپینه شپه کې د برخلیک په لاره نور منزل وهئ.
سپینه ځکه وایم چې شپه ستاسو هر یوه لپاره سپینه ده.
تاسو یوازې خپله پریکړه کوئ چې دا سپینه شپه پر څه شي ډکه کړئ؟
انسان له دومره واک سره راغلی؛ خو لا له خپل واک څخه ناخبری اوسي.
موږ هغه څه کوو چې د نورو خوښېږي!
آیا کله مو دا را څخه پوښتلي چې د خدای اراده په څه شي خوشحالیږي؟
موږ هره شېبه د خدای د خوشحالولو واک او وخت لرو؛
نو ورځئ د سپینې شپې اقلیم ته، د خوب وړیا بیړۍ تاسو هر یو هغو ځمکو ته رسولای شي، چې هېڅ مهال مو نه دي لیدلي.
نوې شپه او نوی سفر زموږ ځاني حق دی.
***

ژوند مینه کول دي

ژوند مینه دی؛
هستي مینه ده!
دا لمر، دا ستوري، دا سپوږمۍ...
ټول د هغې آبدي مینې سوغاتونه دي، او موږ ته د لوی مینه‌گر کیسې کوي.
دا له رنگینو کبانو ډک مست سیندونه،
دا د جگو، جگو ونو ځنگلونه او پریمانه مېوې،
دا له غمیو ډک غرونه، دا زموږ لوی انساني ټبر...
ټول له عشق او مینې پیدا دي.
زموږ شرف په دې کې دی چې هستي په مینه وپالو!
***
«په هېڅ راز له الهي رحمت څخه بې برخې نه یاستی؛
مگر دا چې هغې مینې او محبت ته څټ کړئ چې ستاسو لپاره ډالۍ شوې؛
د مینې اقلیم چېرې نه دی؛ یوازې په ځان کې سفر وکړئ؛
تاسو هر یو خپل وړوکی کیهان یاست.»
***

لوست

مینه یو سپین قلمرو دی.
دا قلمرو هېڅ ډول پولې او سرحدونه نه لري.
د مینې په سپین هېواد کې نه وېرې ته ځای شته او نه شرم ته!
مینه سپینه ده، پاکه ده، بې عیبه ده...مړینه او زوال نه لري.
مینه شته؛ خو چې مینه‌گر شو؛ خو چې ومنو خدای موږ هېڅ مهال په ځنځیرونو نه یو تړلي؛
خدای شته؛ مینه شته؛ ټول لوست همدا دی.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېره باید ووینځو

انسان ویریږي! خو د وېرې موضوع ته نشي ورکتلای!
انسان له پېله ډارول شوی؛ مېږدي او پلرونه لومړي واکمن استازي دي چې ویره د تازه،
نوي او ماشوم انسان په ذهن او خاطرو کې کري!
وېره موږ ته راکړل شوې.
وېره اصلي نه ده.
موږ وېره زده کړې؛ کرلې!
وېره باید ووینځو!
زموږ زړه هغه سمندر په ځان کې ویده لري چې وروستی به لـه ذهن او فزیکي حواسو را جوړ ټول د
وېرې شرمونه؛ وشړوي!
او موږ ته به د خیال او خوب سپېڼي، تازه، سوچه او بېګناه خوښۍ را پخلا کړي.
نو راځئ دا له شرمونو او وېرو ډکه ورځ په یوه خالي شپه ورکړو.
د شپې خیالیګر اقلیم کې زموږ او ستاسو د روح بیړۍ د نور او صوت د سمندر غاړو،
د خپل نا اشنا وطن په لور، د تللو تلوسه لري.
موږ هم ددغه خاموش جشن د نمانځنو په خاطر خپل زړه پر سکوت ورکوو.
***

د کلام لاره

کلام لومړنی دی؛
کلام تر هرڅه مخکې دی.
کلام د ټول تخلیق زړه دی.
او کلام شته!
کلام ژوندی دی. کلام د ژوند اوبه او خواږه دي.
کلام په زمان او مکان کې له باد او باران او غورځو، پرځو ډک ځغلي،
اوسي او ارواوې د رڼا برجونو ته رسوي؛
خو د ځوانۍ او زړښت د فصل تابع نه وي!
کلام تل تازه دی او هغه وخت پرک وهي، چې موږ چوپ شو،
هغه واورو او هغه ته لاره شو. نو راځئ راسره!
هو، چوپتیا د کلام لاره ده، برکت دې وي.
***

اوس غږ دی

انسان د غږ شپېلی دی.
انسان غږ ښکاره کوي.
انسان مجسم کلام دی.
انسان ګوري، پوهیږي، اوري او دا ټول غږ دی چې را څرګندیږي.
زموږ لومړنی عمر هماغه لومړنی غږ دی. او غږ هره«شېبه»لومړنی دی.
غږ تازه، سوچه او ژوندی دی.
موږ غږ راوړوو؛ غږ ربښتیا کړوو. او غږ اوسنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر د اوس غر دی.
زمانه د مړو، تللو، ډېره شویو غرونو هدیره ده.
زمانه نشته؛ زمانه اوس ده او اوس غر دی.
زما زمانه همدا غر دی. زه اوسنی یم؛ اوسنی غر!
یوه بزګرکارکاوه؛
د هغه د لاس پرتناکو او د وچولي پرخولو وریځې، غنم، جوار او شنې شوتلې را وټوکېدلې
او دې ټولو خدای یاداوه او دومره غرونه له چوپه خوله بزګره راوتل؛
خو هغه ټولو بیسواده ګڼه!
آخر هغه کتاب نه لوسته؛ نه لیکه؛
نه لاره!
***

د سکوت دښته

موږ په وینځلو حواسو او سپین ذهن کې، د خیال ډیوه بلوو
او په دغه شعر کې د زړه پر لاسونو ښوروو او د هستۍ په ذات کې نغښتی خوږ ریتم په خبرو او غږېدلو
او (غږ) کېدلو راولو.
هو، سکوت نه لیکل شوی کتاب دی؛
که غواړم تازه څه وپنځوم؛ سکوت ته به کښېنم؛
سکوت کې به کښېنم؛
سکوت به اورم؛
سکوت هم لوستل کېږي؛ هم وېل کېږي، او هم موندل کېږي!
د سکوت دښته دننه ده؛
چېرې چې زه یم او هغه یو راسره دی!
***

بژژژژس

باید سپین شو. باید لومړني شو!
موږ چې په جنت کې کور خوشې کاوه؛ دا فکرونه، باورونه راسره نه و؛
دا زموږ نه دي؛ نه دي!
دا مړه غرونه او مړې سندرې دي!!!
موږ باید د حواسو او ذهن تیاره شپه په خپل دننه کې ختمه کړو.
زموږ تل کې ځپانده بژژژژس د سمندر د څپو غږ دی.
زموږ غږ هغه خندا ده چې غاټولو له شمال څخه زده کړې.
زموږ ناره هغه غږ دی چې خندا ورڅخه جوړېږي.
***

ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې

د غږ او رڼا سیلانیانو!
کاروان مو روان دی؛
کاروان الوزي، لوېږي؛ تېرېږي!

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور، د غر او رڼا مرغلرې د غوښنو او هڅوکو په اوښانو کې سپرې د رانه ورک سرنوشت درشل ته ځو!
ژوند کاروان دی؛
پيداکېږي، ځوانېږي؛ زړېږي؛
لوېږي!
دغه د ورمو کاروان هم تېرېږي!
اوس مور او تاسو يو او په ستورو کې ولاړه د سکوت دمه!
شپه تياره ده؛
خو څه شی نه لري! شپه يو تش فصل دی.
شپه زموږ د خيالونو او زړونو د الوتلو پرمخ تش ټاټوبی دی.
مور په شپه کې، د زړه په سترګه، د خيال په وزرونو ناپيدا ځمکې مومو.
راځئ چې دغه شخصي او خصوصي سفرونه پېل کړو!
لږ شېبه وړاندې د ميلمستيا وړيا باغونه دي او هرڅوک ځانګړی ميلمه.
جانان اوسي زما او ستا دواړو په زړو کې لکه ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې.
کبير

***

ګوربت

مور په وينځلو حواسو او سپين ذهن کې، د خيال ډيوه بلوو او په دغه شعر کې يې د زړه پر لاسونو ښوروو
او د هستی په ذات کې نغښتي خوږ ريتم په خبرو او غږېدلو راولو.
دغه له سترګو پناه پاچا هغه وخت ليدل کېږي، چې انسان د مينې، رڼا او سپېڅلي کلام کانال او شپېلۍ شي.
روح د اګاهی له سرمنزل څخه را لېږل شوی دی.
هغه څه چې د روح سترګه او غوږ يې ويني، اوري؛
زموږ د فزيکي سترګو او غوږونو په ژبه نه راځي؛
فزيکي ژبه غوښه ده او غوښه غوښتلای او ډېرولای شی!
دا ژبه غږ په واک کې نه دي؛
نو مور هغه وخت کولای شو د هستی زړه ووينو، هلته واوسو او هغه درک کړو، چې ويښ روح شو.
يو بيباکه ګوربت، يو ستور وزری مرغه!
***

خدای مينه کوي

« خدای له مور سره مينه کوي، نو مور هم بايد داسې وکړو؛
مور هم له خدای سره مينه کوو.
مينه ژوند ده.
مينه بهيږي.
مينه شنه شوې دنيا ده.
مينه د زړه ساه را کښل دي.
مينه له اسمان څخه را اورېدلي خندا ده.
مينه زما د سترګو ليدل دي.
مينه د خدای خط دی. مينه خدای ليکلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه د خدای ده. ځمکه د مینې زده کولو مدرسه ده؛
ځمکه هم مینه ده.
ځمکه له خدایه راغلې کلمه ده. خدای مینه پنځوي؛
خدای هرڅه مینه، مینه اوروي.»
***

لوی نقاش

ژوند د مینې اولاد دی. هستي د مینې باغ دی. زموږ ځېرې، رنګونه، نومونه؛
د مینې راز راز ځېرې، رنګونه او نومونه دي.
هرڅه چې ګورو موږ ته د مینې راز را اوروي؛
نو موږ ټولې هستۍ ته خاندو.
ټوله هستي د سترې مینې ننداره ورکوي.
خدای هومره نیږدې دی چې مینه ده.
او چې له سترګو، غوږو، خولو، اوازونو او زړونو یوازې مینه پرېږدو، هرڅه ورکېږي؛
هرڅه مینه کېږي.
هستي د مینې باغ جوړېږي: شکر خدایه! ومې موندلې؛
هرڅه ستا دي؛ د هستۍ نقاشي ستا ده!
***

لندمهالي کورونه

ځېره، شکل، نوم او هویت زموږ لپاره نقابونه دي.
روح د خدایي نور او غږ له جنس څخه دی.
دغه ډبرې، نباتات، راز راز ژوندي موجودات او انساني رنګین نفوس؛
ټول فزیکي قالبونه، کورونه او کالبوتونه دي.
زموږ فزیکي-ذهني هویتونه، د ارواح دغه لندمهالي کورونه دي.
د خیال او روح سترګه د ځېرې او پوست څټ ته دغه ستره لومړنۍ بښکلا لیدلای شي.
ځکه موږ په خوب کې د ځمکې، ستورو، کهکشانونو څټ ته را څخه ورکې ځمکې لیدلای شوو
او دا ټول ستاسو سره دي.
***

خپل درمند

ورځ زموږ کرونده ده.
هغه څه چې د ورځنې تلاش او هڅو په پای کې لاسته راوړو؛ زموږ خپل درمند دی.
دغه درمند زموږ له فکر او کړو وړو څخه پوخ شوی.
دا غلې، دانې موږ پخپله کرلې، موږ خپل کرلي ازغي او الماس ریبو!
میرانه همدا ده؛
خپل کښت ته باید غېږه ورکړو. تریخ ژوند مو خپله کرلی. درد او غم مو خپل ذهن او هوس زېږولی.
آسمان او ځمکه مو په انساني پوهې سره لېږې کړي. تیارې، وېرې له موږ دباندې راوتلې. شپې پښه له دننه را وویسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیاره سرنوشتونه، مرګ، ژوبلې مو له ځانه زېږولې.
موږ په خپلو نتایجو کې هستوګنه غوره کړې. خدای شته؛
خو خدای نه غم، نه تیاره، نه مرګ او نه هغه دښمنې څېړې دي چې موږ یې را ایسار کړي یو.
خدایه!
څه مې وکړل؟ دوزخ خو ما راوویست.
دوزخ خو زه شوم.
دوزخ خو ما له اورونو او دردونو او بغارو ډک کړ!
آ، که ورک شم، هرڅه ورکېږي. بې له خدایه هرڅه ورکېږي.
بې له خدایه ټول دروغ دي. او هرڅه دروغ دي. خدای شته؛ خو نه بیانیږي.
***

پرته له خدایه نشته

ولې موږ خپل درمندونه نه منو!
زموږ درمندونه پراغزو ډک دي. موږ د سرو دانو پرځای ترخه غوزان او پوچې دانې په لاس راوړي.
زموږ طبیعت تریخ دی، له خدای څخه ګیله لرو.
ګاونډیان مو نه خوښېږي. ذهن مو له شکایته ډک دی.
های! خدایه ومې موندلې ته په هرڅه کې راسره یې؛
شکر:کر زما، کښت زما، لو زما، درمند زما!
زده مې شول؛ زه هرڅه هغسې کرم چې غواړم یې!
خدایه! شته یې؛
زه څه ولیکم؛ پرته له خدایه څه ولیکو؟!
نه، نه، خدای شته؛ یوازې خدای شته.
***

د زړه په قدمونو

چوپتیا ده. خاموشي خوره ده؛
زه پروت یم. نه خوځیږم. نه غږیږم.
ذهن لګیا دی څه کار لري:
ورځ پای ته رسېدلې،
ما ښه ګټه نه ده کړې!
ما ښې نومرې نه دي اخیستي. ماته چا مینه او محبت نه دی راکړی...
زه له چا څخه ښه خاطره نه لرم.
زه له دنیا، دنیا دردونو او ډېرو، ډېرو ګیلو ډک کور ته راوګرځېدم.
سکوت کې پټ غږ ځواب را لنډوي، زه دا له خپل زړه څخه اورم، سکوت زما زړه ته لاره لري:
هرڅوک ځانته پخلی کوي، موږ به هم دا خپل پخلي خورو؛
ترڅو دا تجربه کړو چې د هرچا او ټولې هستی هرکلي ته د زړه په قدمونو ورشو.
***

میراث

نو راځئ چې دغه شپې، دغه فضا په ښو غږونو او ښو غبرګونونو له سره رنګ کړو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ چاپېریال، کورنی ماحول او خپل وجود ته مینه او محبت ورکړو.
مور د مینې، ښکلا، خیر او محبت باغواني کوو.
ټوله هستي سپینه ده،
تیارې له ما څخه راوتلي او
د تقدیر دا توري پاڼې یې را ته میراث پرې ایښي.
***

د غږ رود

ژوند شعر دی او شاعر زه یم.
شاعر د غږ شپیلۍ دی. شاعر یو روان او جاري غږ دی.
شاعر د غږ پر رود ځان ورکړی. شاعر خپل زړه رڼا ته پرې ایښی.
شاعر خپلې سترګې لمرونو ته خوشې کړي. شاعر خپل غوږونه د خیال په اقلیم کې کرلي.
او داځل د لمر، سیند او سپوږمۍ له ختې راوتلی مین انسان،
شاعر انسان او غږ غږونکی انسان،
هلته لېرې د همالیا له څنډو،
هلته بر د نارنجو او ناریالو له باغونو،
هلته د سرو درمندونو او د څپرې له خوبونو،
هلته د سلګونو زمانو له جنازو بیا او دادی بیا را وینځېږي او وچ سکوت غږوي.
«هلته تخت د لامکان دی په مابین کې چې ځلیږي
سترخالق ور باندې ناست دی او شغلې یې پورته کېږي
بې حسابه یې لمرونه له شغلې څخه شرمېږي
حقیقي آهنګ غږېږي او د زړه تل ته رسیږي
دایمي چینه روانه مرګ او ژوند پکې بهیږي
دی جوهر د حقایقو په ظاهر نیستي ښکاریږي.» ستر عارف کبیر
***

د بدن کورګی

سهار مې مندې وهلې او دغو کلمو په ما کې خپلې مندې ووهلې:
پریوځم. غځیږم!
دادی پښې وغځېدې، لاسونه هم اوار وغځېدل،
ټول بدن په ځمکه پریوت؛ وغځېد.
زه د خیال په سترګه خپل کالبوت ته ګورم. پښو ته ګورم؛
پښې آرامې دي.
لاسونو ته ګورم؛ آرام غځېدلي دي.
کالبوت ته ګورم؛ آرام پرت دی.
څه شوې هغه ورځنۍ غورځې پرځې؟!
څه شول هغه د واټونو ښت ته وهل.
څه شول هغه د څیزونو، دریځونو، او پایلو لاندې کول- لاسته راوړل؟!
ما فکر درلود، خیال او احساس مې درلود،
ژوند او هیلې مې درلودې،
تلوسې او بیړې راسره وې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوندونه او دردونه مې په حواسو زبېښل او څکل...
نه، دا وچې او تشې او غځېدلې پښې څه نه لري!
په دغو کې هغه ښکلا نشته کومه چې په ما کې روانه وه
او دغو غوښو او پوټکې ورڅخه وړانګې کولې.
زه هغه مینه، هغه چوپ خوند، هغه نه شمېرلي هوسونه نه وینم. څه شی نه دي پاتې.
هغه د خاطرو ښار له ما وتی.
زه یو له غوښو او هډوکو جوړ کالبوت ګورم.
زه د ځمکې او آسمان، سیند او توفان، اور او خاورې یوه سره دوړه وینم،
چې دلته په دغه پروت بدن کې را غونډه شوې او زما نوم وربانديې سیورې جوړکړی.
پښې او لاسونه، سترګې او غوږونه، خوله او پکې ویده غاښونه ګورم؛
خو زه نه یم. دا بدن خالي دی، تش دی.
کالبوت زما نښې نلري. د مینې او اګاهی ګوربت له دې بدن څخه الوتی.
دا بدن یو لباس دی، یو واسکټ دی، یو پوښ او کورګی دی. زما په کې څه نشته. زما نښې یې هېرې کړې.
دا جسم زما کور دی.
زه په دې کورکې د خدای لیدلو او اورېدلو ته راووتم.
ما په دې کورکې د غږونو او رڼاوو کاروانونه تجربه کړل.
زه په دې کورکې د کلام او رڼا په ډک جام پېښ شوم.
اوس زه وتی یم. دا تش کالبوت دی. دا زما کور دی؛
خو کور زه نه یم. زما بدن د مینې، آزادۍ او آګاهۍ له جوهره جوړ دی او جوړېږي.
بدن پروت دی، حواس ورڅخه وتي، فکر یې نشته، خیال دمخه ورڅخه الوتی.
بدن کې څه شی نشته، زه هغه نه حس کوم.
بدن ته ګورم او وایم؛ ژوند عجیبه باد او باران و چې پردې جسم تېر شو.
ماشومتوب عجیبه لیونتوب و چې دا جسم یې سپین او تازه په پښو وېځاوه.
ځواني عجیبه اور و، چې دا بدن یې په منو او باغو واړاوه.
او اوس دادی هغه شېبه په شېبه زېږېږي او شنو خاورو ته ورته کېږي.
دا د سیند او خاورې کندولی یو موسمي لوښی دی چې ارواح پکې د خپل نااشنا وطن مینه تجربه کوي.
هی، هی، څومره عمرونه او منزلونه او د بدن کورونه مې په ځان ځوان او واړه او زاړه کړل؛
ترڅو پوه شوم چې بدن یوازې یو کور دی، یوازې د ارواح لپاره یوه له غوښو جوړه جونګړه.
ارواح یوازې له خدای سره اوسي؛ او ددې هرڅه کور یو دی.
زه یم، خو هغه بدن نه یم.
زه یم، خو هغه جسم نه یم.
زه یم، خو خاوره او اوبه نه یم.
زه یم، خو اور او لور هم نه یم.
زما پته خلا او تشه ده.
زه یم، خو دا بدن نه یم.
دا زما لپاره د ځان پیژندني اساسي زده کړه وه.
ما تجربه کړه، چې وجود مې بې بدنه اصیل جنس دی.
دا زما لپاره د اروا سفر ته ورته تجربه وه.
خدایه! بس مې دي، ښایي تر ټولو ستره زده کړه همدا وي.
***

د روح سترګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ښایست دی.
ځمکه ښایست ده.
هستي، ستوري، سیندونه، غرونه، شنیلي او انسانان ښایست دي؛ ښایسته دي.
هرڅه ښایست دي.
روح ښایست دی.
که د روح په سترګه وګورو، هرڅه په ښاېست اوړي؛ ښایسته کېږي.
هرڅه د ګلونو رنګ اخلي.
د روح سترګه د مینې سترګه ده.
روح ټول شیان د خدای ګڼي او خدای هر څوک او شی ښایسته پیداکړي،
نو زموږ سترګو دا تور، برګ، خړ شیان او دومره بې شمېره دښمن له کومه کړل؟!
کار کار د ذهن او حواسو دی. یوازې د روح په سترګه خدای لیدلای شو.
***

لوی مینه ګر

رنځور انسان هیلي نه لري، امید یې نشته، خفګان یې ډېر دی؛
څوک یې مرسته نه کوي!
هغه نه پرځمکه سیوری لري، نه په آسمان کې ستوری! هغه ګیله من دی.
هغه تیارو په مخه کړی، خو ناڅاپه د شفا لاس په خپلو غړو احساس کوي
او د دردونو پېټی یې له اوږو لوېږي.
یوه د جسم شفا ده چې ډاکټر ته به ورځو؛
یوه د زړه شفا ده او زړه یوازې خدای ته پرانیزو او خدای پر موږ خپله مینه اوروي!
موږ د خدای په مینه کې ساه اخلو، ژوند کوو.
زموږ بقا له مینې ده.
***

د کلمې باغ

غږ او رڼا د کلام او رڼا د مینهګر سمندر په لور زموږ بېړی ده.
دغه بېړۍ ورځ تر بلې زموږ دننه جوړېږي،
موږ د ویینې او خوب، خیال او زړه د سفرونو په ترڅ کې دغې بېړۍ ته بادوانونه جوړوو او بېړیوان کیږو.
موږ به د ورک کور لپاره د زړه ډیوه بلوو.
دکلمې کاروان په دومره غږونو او رڼاوو کې را روان دی.
زړه ددې کاروان لاره ده. زړه دکلمې باغ دی او دا باغونه به راویښوو.
زموږ غزلې، زموږ شعرونه، زموږ خبری ټول ددغه وچ او کنګل وهلي باغ په لور ور الوزي.
موږ به د زړه باغ له غزلو جوړوو او دا هرڅه به سترمینهګر ته ډالۍ کوو،
ځکه چې زړه هم د ستر مینهګر کور دی.
***

د طبیعت ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه د هیواد هستوګنو!
تاسو د خدای په غرووره نړۍ کې د ژوند او مینې تجربې کوئ.
تاسو د باد او باران، تالندې او شپیلۍ د غږ په رڼا کې
د کلمې رنګونه او بزمونه ګورئ.
موږ کډوال یوو او د غږرڼا دغه کډوالتوب هره شېبه غږوي.
راځئ د طبیعت ژبه زده کړو.
آیا له یوه ماشوم سره په دې کار کې سیالي کولای شو؟
که یو ماشوم په باد او باران، تالندو او لمرونو کې را لوی شي،
نو هېڅمهال به په الف او با را سره ونه غږېږي،
د هغه به د ټول طبیعت ژبه زده وي.
نه، په ځټ به نه ګرځو؛ دا د عقل ژبه هم یو امتیاز دی،
خو زړه به پرېږدو چې له باد او توفان او سیندونو سره ګډ شي
او خدای د مینې سندره واوري چې ټول طبیعت ورڅخه جوړ دی.
***

سپینه لمبه

استاد مرېد ته ووېل:
مینه لومړی پر زړه باندې کښېني او د مینې په ښه را څرګندېدلو سره ته آزادي مومې.
او بیا د آزادۍ په درلودلو سره ده چې یو انسان ټول حقیقت مومي.
که چېرې له ټولو شیانو تېرشوو؛ نو حقیقت ټول ځېزونه په غېږ کې نیسي.
مینه یوازې مخ پر یوه خوا لاره وهي، هغه د هستۍ زړه دی.
مینه د خدای پر لور جذبېږي.
او مینه هغه وخت را څرګندیږي چې روح راویښ شي او د ذهن د شیانو، شکلونو،
حجمونو او ځان ستاینې معبد د صوت او نور په سپېڅه لمبه کې وسوزي .
استقلال، خپلواکي او آزادي هغه اصطلاحات دي چې موږ د خپل فردي ژوندانه اصلي تل ته رسوي.
انسان د روح په توګه له آزادۍ سره اشنا دی،
خو له کومې چې د زمان او مکان، مادې او انرژۍ قلمرو ته راغلی،
نو بیا یو وګړی د ځان لپاره آزادي د مادي قلمرو په پراختیا کې ګوري.
***

چېرې نه ځو

که چېرې وګړي د نورو د آزادۍ شخصي قلمرو ته په درناوي سره وګوري،
او د نورو پر آزادیو تېری و نه‌کړي،
د ځمکې پرمخ د جګړې اور سړېږي،
شخړې او ورانۍ پای ته رسیږي
او انساني انرژي په مثبت او خلاق عامل بدلېږي.
تخلیق مثبت دی؛
خو موږ شیان او سړي منفي وینو.
زموږ منفي لیدل دومره ژور تللي چې پرته له ځان څخه هرڅه منفي برېښي،
خو خدای شته.
ځکه هېڅوک نشي منفي کېدلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو منفي کول پرې اېښوول، يوازې خدای پاتې کېږي.
او بيا چېرې نه ځو، پرته له خدايه هېچېرې نه ځو.
***

کور غږوول

د هر وګړي(ښځې يا نر) اصيل هيواد دننه دی.
زما کور د زړه له خاورو جوړېږي.
زړه زموږ د ورکې دنيا کور دی.
زموږ هر يوه دنيا دننه ده. موږ خپله دنيا له ځان سره راوړې،
د حرکت ډګر دننه دی.
موږ پر ځان دننه ور ميلمه يو.
موږ راويښېږو.
وينه مو له خوب سره پېلېږی.
خوب زموږ ورک آسمان، زموږ ورک سپين غر،
زموږ هسکه سپينه ځاله د خيال د سترګې پرمخ پرانيزي.
موږ شپېلۍ کېږو او خپل کور غږوو.
***

سرې کرښې پر غاړو

زما نسله، زما هېوادواله!
زما د دردونو او خوږونو همزولې جګړه او انسان وژنه
لا هم د اور په ژبه غږېږي او انسان وژنه
لا هم سرې، سرې کرښې غاړې او لاسونو ته را اچوي.
زموږ بدن ټوک ټوک دی.
او جګړه لاهم موږ چيچي، له موږ څخه ژوند اخلي.
موږ له مينې څخه بې برخې کوي.
او جګړه په زورور غم سره زموږ زړونه را سوځي، را وچوي.
موږ وصل او واده نه لرو.
موږ ټنګ او ټکور نه لرو.
موږ د واده شپې بستره نلرو.
د واده بستره د مينې له رنګه ډکه ده؛
خو جګړن فکر زموږ په لاسونو دوه نه واده شوي زړونه په وينو نقاشي کوي.
راځئ له دا ډول لاسونو لاس واخلو
او په زړونو کې سره کېنېنو،
غوږ شئ خدای راسره دی.
***

د غږ کتاب

غږ لومړنی مسافر دی چې د عشق او رحمت له ناپايه سمندره څپې را وهي.
غږ د هستۍ خبرتيا واوروله، او هستي راغله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله هستي د غږ له کتاب څخه راووته.
پرته له غږ څخه هېڅ شی نشته؛
غږ د وجود کلاګاني جوړوي.
دننه به ولاړ شو. د غږ ويالې او رودونه دننه دي.
ټول مينه وال د غږ پر څپو د ژوند د سمندرڅيو په لور
د خيال پر وزرو وړيا الوتنې کوي.
مقصد مو د غږ هيواد دی؛
بېړۍ هم له خالص غږه را توغول شوې.
دا نه ليکل شوی غږ سپرغۍ ده او ماښو هم مجسم غږ.
د غږ رڼا تازه ساه ده؛ زما او هرڅه ساه ده.
غږ او رڼا زموږ هستي ده او د ژوند بېړۍ ده.
موږ د غږ او رڼا د هيواد بهر وتي مسافر يوو؛
وطن دننه دی.
په غږ او رڼا کې سپرېږو، له غږ او رڼا سره منزل کوو
او د نور او رنګ ناليدلي قلمرونه په خپل زړه کې پرانيزو.
***

غږ تېارې وينځي

انسان د غږ شپېلۍ دی.
هستي ويده ده؛ ترڅو د غږ او رڼا سمندر په ياد راوړي.
ژوند هغه شېبه ده چې غږ او رڼا به مو د خوب، خيال او تصور په بېړۍ کې ورولي.
موږ په خوبونو شرمېږو؛ ځکه په خوبونو کې خپل رښتيا-خپل شرمونه وينو؛
خوبونه چاته نه وايو، حتا خپل زړه ته يې نه وايو؛
ايا خپل تل ته له ورکوزېدلو وېرېږو؟
موږ د غږ او رڼا په وچکالۍ کې دوتار او سه تار جوړوو.
موږ چينه په سمنټو او پولادي سيخانو کې تړو
او اوبه له مارك داره بوتلونو څخه څښو.
ذهن موږ ته د هرڅيز څښت ته يو نه پېژندلی ډار پټ کړی.
ډار او شرم زموږ ذهني ماده ده چې په ځېرو او څيزونو يې وينو.
يوازې غږ دی چې زموږ تياره شرمونه او نه پيژندلي ډارونه وينځي او له منځه وړي.
که غږ نه وي نړۍ وچيږي، خوله او غوږونه له لاسه ورکوي،
له لاسو او پښو لوېږي.
که رڼا نه وي نړۍ زړېږي، مړه کيږي، ورکېږي.
غږ او رڼا هغه حرکتونه او غورځې پرځې دي چې موږ په تاريخ کې ليکلي.
موږ د غږ او رڼا په کينتۍ کې راغلي او په ځمکه او ستورو کې تيت شوي يوو.
انسان هغه وخت ويرېږي چې غږ او رڼا نه وي.
دا مو زړه خاطره ده چې له تيارو ډېره کوو.
د بشر ډېره بوخته داده چې د غږ د غږولو او د رڼا د را څرګندولو لپاره له لرګو، اوسپنو،
او پلاسيتك څخه وسايل برابرکړي.
موږ داسي فکرکوو، چې رڼا او غږ زموږ د کار او فعاليت لپاره لازمي شيان دي،
په داسي حال کې چې ژوند پخپله همدا غږ او رڼا دی.
که غږ او رڼا نه وي هستي په يوه تور، تياره او کاڼه کاڼي بدليږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ او رڼا د خدای له آسمانونو او نا اشنا قلمروونو را روان د ژوند رودونه دي.
زموږ دا دنیا او هغه دنیا غړ او رڼا جوړې کړي.
زړونه مو پوهیږي چې آسمانونه له نور او غږ څخه جوړ بې شانه وطنونه دي.
هلته اصیله رڼا او اصیل غږونه چلیږي؛
هلته غږ د صافي سندرې له جنس څخه دی؛
هلته نور سیوری نه جوړوي؛
هلته هرڅه د نور او غږ له جنس څخه دي؛
هلته هرڅه د غږ او نور له سمندر څخه راوتلي.
موږ د هغه ستر سمندر وطن ورکي څاڅکي یوو.
زموږ زړونه د سمندر له سندرې ډک دي او ځکه کلام غږوو؛
ځکه نثر جوړوو؛
ځکه شعر راوړوو؛ موږ غږ غږونکي یوو.
او د بې وطنۍ غم د شعر په شپه او د شپېلۍ په یوه وچه نغمه غلطوو.
راشئ له کلونو را په کې بند غږونه خوشي کړو.
راشئ د خپل ستر شاعر شعر شو؛ غزله شو؛
مثنوي او دوبیتي شو.
شاعر زما ورك وجود دی.
شاعر خپل غږ شعر ته ور پرې ایښی، او شعر راولي.
د ژوندي کلام استاذ په خبره:
«تل خپلواک او آزاد اوسه، ځان د الله د غوښتنې لپاره وسیله وګڼه،
باور ولره چې په دې حال کې به ستا ټول ارزښتونه بدلون ومومي.»

***

هستي غږوونکی

حرکت یوازې په فزیکي دنیا کې شتون لري.
او فزیکي دنیا نښو، اشارو، لارو، ګودرونو، غرونو، ګړنګونو، پولو او سرحدونو نیولې.
دلته به په هر پل اوچتولو کې اجازه غواړې؛
دلته به د هر ګام تاوان ورکوې؛
دلته به په خپلو تللوګامونو بېرته را ګرځې.
او د خپلو پښو تورخاپونه به بېرته ورهکوې!
هو ځمکه همداسې ده که نه ورانیږي؛
خو د روح لاره سپینه ده. روح پخپله لاره ده؛
لاره یې په ځان کې ده.
روح تل پخپله لاره درومي او دا هېڅ دوړې، ورانۍ او کندې، کپرې نه جوړوي.
د غږ او رڼا مینه والو!
ځای ستاسو دی، خبره ستاسو ده، او زمان هم ستاسو دی.
دا ځکه چې غږ او رڼا ستاسو دي،
غږ او رڼا د هرچا دي؛ خو د هېچا نه دي.
غږ او رڼا ځکه معصوم دي؛ ځکه پاک دي چې د ټولو دي؛
خو پر هېچا ککړ نه دي.
غږ او رڼا له آسمانه راغلي رودونه دي چې هستي زېږوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هستي په غږ کې ده، په نور کې ده.
نور او غږ له آسمانه ډک زموږ پر زړونو را ننوځي
او موږ د خیال پرسترګه دا ټول تجربه کوو.
***
.

نه لیکل شوی غږ

ورځنۍ ژبه زموږ د محاورې ژبه د معلوماتو او اطلاعاتو ژبه ده،
خو چې شپه شي د کار او بار، معلوماتو او اطلاعاتو نړۍ کډه کوي
او د چوپتیا او آرامۍ دنیا د شپې لـه تیاره اقلیمـه زموږ د شخصـي او فردي ژونـد نـا اشـنا دنیا کـې غېږ غوړوي
او نه ویلی کلام په غږ راځي.
آیا کله مو د سکوت ترانه اوریدلې؟
آیا د چوپتیا شپیلۍ مو ځان کې نیږدې نیږدې موندلې؟
آیا ژوندۍ وینا مو اورېدلې؛ ژوندۍ وینا همدا نه لیکل شوی غږ دی!
غږونه دوه ډوله دي:
وارناتمیک؛ هغه غږ دی چې په کلمه اوړي، شعر، نثر، نظم او متن جوړيږي.
دا غږونه وېل کېږي، لیکل کېږي
او فزیکي ژبې جوړوي.
دهوناتمیک؛ هغه غږ دی چې نشي لیکل کېدلای؛
توري او نښې يې نشته؛
دا لومړنی غږ دی؛ تلپاتې موسیقي!
دا غږ شتون لري؛
خو په لیک کې نه را ښکاري؛
شتون لري؛ خو هندسه، څېره او اندازه نه!
***

د چنار پاڼې چې شعر وايي

غږ آزاد ټولګی دی. موږ د غږ او رڼا کډوال بچوړي یاستو.
غږ نه ویل شوی شعر دی؛ شعر به موږ راولو!
غږ هر لورته په هرڅه کې څپې وهي؛
شعر ته هنداره موږ جوړوو،
زموږ د خیال دنیاګانې د غږ درې او ورشوګانې دي.
نو ټوله ځمکه مو یو شاعرانه کلی دی.
عزیزانو!
د شاعر د کلمې په اوریدلو سره ځانونه پردي مه احساسوئ.
هر انسان شاعرانه کلمه ده.
شعر زموږ ژوند دی.
شعر د لمر ځلانده پلوشې دي.
شعر د سیند د اوبو غږ دی او د چنار په پاڼو کې د باد ځغلنده سندره!
نو ژوند او هستي د شعر د یوه ستر دیوان بیتونه شول.
تاسو خپل د خیال باغونه پرانیزئ، هلته یو شاعر ویده دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوېښ يې کړئ، نوم يې واخلئ.
نوم يې ستاسو په شان دی،
څېره او ښکلايي هم ستاسو په شان ده؛
هغه کټ، مټ ستاسو په شان دی.
***

شعر پيدا کول

موږ شعر زده کو، شعر وايو، شعر ليکو؛
خو آيا شاعر شوي يو؟
راځئ په دغو پوښتنو يو څه له ځانه سره تم شو:
- زه شعر جوړوم که شعر پيدا کوم؟
- شعر نيکمرغه دی که شاعر يې؟
- که شعر نه وای زړه مې په کومه ژبه غږاوه؟
- زه شعر په خيال کې پيدا کوم او که خيال په شعر کې؟
- که مينه نه وي شعر په پيغور نه بدليږي؟!
- که غږ نه وای شعر مې له څه شي جوړاوه؟
- هغه څه چې دننه په زړه کې لرم، څومره يې په شعر کې راوستی شم؟
- زه شعر جوړوم او که شعر پېدا کوم؟
- آيا وس نلرم چې ټولې هستۍ ته شعر ووايم، کله مې دا هڅه کړې؟
«هستي» يوه ده؛ يوه کلمه؛
خو له ټولو شعرونو او سرودونو زياتيږي، لا څپې وهي.
هستي خپله«غږ» ده؛ غږ پر ټولو کاغذونو زيات؛
خدای همداسې راليږلی!
***

د غږ تاج محل

شعر د غږ يوه رنګينه ننداره ده.
شعر د غږ وزرې دي. او په دغه سيمرغ کې ازلي شاعر مزل کوي.
د شاعر کور ها خوا دی.
پخپله زه هم نه پوهيږم؛
خو دومره زړه مې نيولی چې د خيال په سيمرغ کې والوزم.
هر څوک، هر شاعر د شعر له ختې د خپل خيال د ناوې لپاره د غږ تاج محل جوړوي.
شعر د غږ يوه څېره ده او پخپله غږ لوی شعر دی چې پولې نه لري.
شعر د غږ او رڼا له جوهر څخه د خيالي مجسمو جوړول دي.
که چېرې د غږونو جوهر ووينو؛
که چېرې نه ويل شوی شعر واورو؛
که چېرې بې تورو او ليک شعر تجربه کړو؛
نو ټول اورېدلي شعرونه به مو له ياده ووځي.
***

بې‌سواده غږونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر په يوه معنا ريتم دی، آهنګ دی، هارمونی ده،
او شعر انډول دی.
که موږ د ونې په پاڼو د باد د څپو اورېدلو ته کښېنو؛
نو هغه هم يو شعر را اوروي؛
خو بې معنا!
که چېرې د مرغه نارې واورو؛ نو بيا د شعر ځانله قالب اورو؛
خو بې معنا.
ډېر غږونه دي چې ريتم او آهنګ لري؛
خو معنا نلري يا موږ يې په معنا نه پوهيږو
يا موږ تر اوسه نه دي معنا کړي؛
نو هستي ټوله شاعرانه شوه او زموږ غوږونه بيسواده!
موږ د معناوالي ژبې شعر اورو، زده کوو او شعر بيا ليکو؛
خو څه وخت به د باد او سيند، توفان او باران،
لمر او سپوږمۍ د غږونو شعر په يوه نوې ټولګه کې انځوروو؟
هی هی، د طبيعت هر غږی ژوندی شعر دی.
باد شعر دی او توفان ژوندی شعر دی.
پسرلنی نهاګی او د ورانو زيارتونو وچې ونې شعرونه دي.
غر او په غره کې ويده ماران او د ګوربت ځالې شعرونه دي.
دنيا د شعر له جنس څخه جوړه ده او زه له کتاب پرته شعر نه لرم.
هی هی، کتابونه خو سترګې(عينکې)شول.
خدايه!
ايله مې دومره زده شول، چې څه مې په سترګه نه؛
په سترګيو ليدلي؛
«سترګه» مې لا نه ده راويښه شوې.
د غږ کنډو کې به کښېنم؛ ګوندې سترګه راويښه شي.
***

د غږ سپوږمکۍ

ځمکه د روح ښوونځی دی.
روح ددې لپاره د بدن جامه اغوستې، چې د خدای ويش او اګاه همکار او خدمتګار شي.
بدن د ارواح موقت کور دی.
ارواح شپه او ورځ د خپل کور په لور ګوري.
د روح کور په نور او صوت کې دی.
موږ د عمر په دام کې د زوکړې، ځوانۍ او زړښت له ستونې تېرېږو
او دا خپل برخليک ګڼو؛
خو روح تلپاتی دی. روح د حال په زمان کې دی،
او حال د خدای زمان دی.
روح د کالبوت په خاورين کور کې خوب وړی او داسې ګڼي چې ذهن ډېر هوښيار او غمخور سلطان دی.
ارواح به د غږ او رڼا د جام په څښلو سره راويښيږي
او د ذهن پاچاهي به پرځان پای ته رسوي.
ارواح د غږ په سپوږمکۍ کې خپل ورك وطن ته ستنيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د بدن ځاله

موږ هغه څه-څوک یو چې باید واوسو.
موږ پخپل دقیق موقعیت او شرایطو کې د بدن ځاله پرځان را چاپېره کړې
او دې له غوښو او اورګانیکو موادو جوړه ځاله کې اوسو.
روح ددې لپاره د کالبوت په خاورین کور کې دېره شوی،
چې د آزادی، عشق او حکمت په لاره کې خپلې زده کړې بشپړې کړي؛
نو موږ ټول هغه څه یو چې باید واوسو.
آه، موږ هرڅه لرو، موږ د خپلې اړتیا وړ هرڅه لرو؛ نور او غږ د روح غذا ده.
شکر خدایه دا کتاب چېرته را څخه ورک و،
دلته خو پرته له ما بل هېڅوک نه و؟
نه، نه، په دې کتاب لکه چې ما خپله پلتی وهلې وې؛
هی هی، ګناه مې ورکه شوه؛ اخر زه ورک شوم!
***

د خیال په سترګه

شپه پخه ده.
زموږ فزیکي غړي هم ورو، ورو آرام کوي.
دغو غړو کړۍ ورځ خپلې چارې ښې سرته رسولې، او اوس آرامۍ او چوپتیا ته لیواله دي.
د لاسو، پښو له آرام پاتې کېدلو سره سترګې او غوږونه هم آرام کوي؛
ذهن هم ویدیږي،
خاطرې او انګېرنې هم هېرېږي؛
خو په دې لوی سکون کې د موږ دننه نور حواس راویښېږي.
موږ د بلې سترګې له لارې نه پېژندلې ځمکې او هستۍ ګورو.
موږ بدن نلرو؛ خو ګورو.
پښې نلرو؛ خوګرځو.
خوله او ژبه او غاښونه نلرو؛ خو غږیږو.
غوږونه نلرو؛ خو اورو.
موږ هېڅ څرګند حسي غړي نلرو؛ خو هرڅه حس کو،
حتا ګلان، رنګونه، ښکلاوې او ددغه جنت ټوله تجربه وړیا ده
او دا زموږ لپاره الهی میلمستیا ده؛
نو زه هم تاسو او ځان پرېږدم چې د خیال په سترګه د آسمانونو په میلمستیا ووځې.
***

په مین کلام سره

موږ د غږ سندربول یو.
موږ د غږ رباب او شپېلۍ،
ویلون او سرنده یو. موږ خپل اصل غږوو.
غږ زموږ اصل دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ په موړ کې بهيږي.
د موړ زړه پر هغه زاړه او لرغوني شاعر ډک دی.
شاعر زموږ د زړه دنيا په خپله مينه خوځوي، او موږ مينه کوو؛
ځکه چې پرته له مينې هېڅ شی شتون نلري؛
پرته له مينې د هېڅ شي شتون نشته!
نو ټول غړونه مو د مينې لپاره دي.
نومونه مو د مينې په لور پلونه دي.
موږ په مين کلام سره د مينې کيهان ته ور درومو.
***

د غړ په پلونو

غړ عاشق دی؛
عشق دی. هر غړ په معشوق پسې يوه ورکه چېغه ده؛
خپله عشق دی.
موږ غړيږو؛ ځکه د عشق په کور پسې لاره نيسو.
غړونه زموږ پلونه او ګامونه دي د هغه سپين يار په لور.
موږ په غړ کې بېرته کور ته ستنيږو.
غړ د کور لاره پيژني، او دادی بيا هم پل پورته کوو.
***

ښکاريم زه د غړ لپاره

موږ بی له دې چې پوه شو، په غړ کې لاره وهو.
موږ د غړ په وزرو سپاره يو.
غړ غړولي؛ غورځولي؛ ور بللي؛
غړ زموږ کور دی.
غړ لومړنی جنس دی.
غړ موږ راوړي او پرې ايښي يو، او دادی په غړ-غړ کې لاره وهو.
پر موږ د مينې غړ شوی؛ مينه شته!
د موږ پر مينې غړ ورځي
او موږ د مينې غړ ښکار کوي.
زه چې يم؛
هغه ښکاري دی.
زه ځم؛ ځان پرېږدم؛
کور مي د غړ يو سپين څرک دی.
زه ځم، د خوب پر وزرو الوزم؛ خپل سپين کور ته ستنېږم.
آه، کور؛ خو همدلته دی.
کور؛ خو زړه دی.
شاعر هم زړه دی.
مينه هم د شاعر او زړه ګډه سندره ده.
راځئ غوږ شو، خپل زړه ته غوږ شو.
د زړه شاعره وايه زه نور نه غړيږم، زه نور نه غړيږم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د نور خوراک

روژه او ذهن پاك ساتل زموږ په زړونو کې د مینې رودونه راوبنوي.
موږ روژه پرځان، پرخپلو حواسو او پر خپل ذهن جوړه وو چې د زړه کور آباد کړو.
موږ سپين زړه د دنيا تر ټولو خوراکونو او مېوو او شهوتونو لوړ ګڼو.
موږ د دنیا دکور ترڅنګ د زړه کور جوړوو.
زموږ ټوله ښکلا په زړه کې پټه ده. آیا کله زړه ته ورغلي یو؟
موږ چې د ذهن او حواسو روژه نیسو؛
نو د غږ او رڼا سمندر دننه غېږه را ته خلاصوي
او نور او غږ مو خوراك ګرځي.
***

ټول د مینې له جنسه

د مادي شپې د چوپ اقلیم په دننه کې
زموږ د غږ او صوت کاروان
له تاسو سره د آبدیت په لور لاره نیسي.
موږ غږ راوړي؛
غږ مو مخکښ دی.
غږ مو تګلوری دی؛
غږ موږ وربولي.
موږ د غږ په پټو او زینو د ورک کور لاره نیسو؛
موږ ځو، ټول ځو.
دا د ارواحو ستر کاروان دی.
موږ په مینه کې د مینې کورته؛
مینه، مینه ځو!
موږ د مینې په لور منزل وهو.
آیا دغه غږونه چې موږ یې کاروو؛ دومره ښایسته دي چې د مینې هېواد ته پښنه کېږدي؟
آه، مینه، مینه یوازنۍ کلمه ده چې د کور ور به پیداکړي.
هو، موږ مینې پیداکړي؛
مینه مو بقا ده.
موږ مینه یو؛ پیدا مو کړه؛
موږ ټول د مینې له جنس څخه یو. برکت دې وي پر دې پیژندنې!
بس لویه خبره همدا وه،
غوږ به شو چې زموږ په تل کې ویده مینه څه سرودونه را ته غږوي!
***

پرته له هغه هرڅه دروغ دي!

زړه زما او هغه کور دی. دا زموږ تر ټولو نیږدې حقیقت دی.
زړه مو په مینه ورکړی؛ د خدای لپاره مو زړه سپین ساتلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخر د خدای دی؛ موږ تش یو؛ څه نه لرو؛
خدای شته!
خدای لرو؛
خو په رښتیا څه غواړو؟!
خدای یوازې مینه کوي؛ ځکه شتون لرو؛
ژوند مینې غږولې، روزلی؛
او مخ په لومړني کور بیولای.
مینه خدایي ناره ده؛
زړه کې څوک نه ځایږي پرته له هغه نه!
خدایه!
څه نشته چې ویې غواړم؛
تا هرڅه راته غوښتي؛ ستا د مهر او مهربانۍ په خزانو یوازی تاسو اګاه یاست؛
زه یوازې غواړم چې ستا د ارادې او خوښې کرونده شم.
غواړم ستا رڼاوې او غږونه راشي او ما ټول یوسي.
هو، پرته له خدایه هرڅه دروغ دي!
***

د الوت ډګر دننه دی

کلمه مینه ده. کلام مینه دی؛
او همدا کلمه له موږه ورکه ده.
موږ ځکه په شعر زړونه تشوو، چې کلمه مو هېره ده.
موږ غږ نه پېژنو، رڼا مو ورکه کړې
او شپې د ډېزلو او غازو په ټپونو او دودونو سبا کوو.
موږ د ژوند، مینې او کلام لپاره خپلې کلمې او غږونه د شعر په وزرو کې خوشې کوو.
زموږ د مینې لیک د نا اشنا مرغه په مښوکه کې د رانه ورک یار کور پسې مزل وهي.
د الوت ډګر دننه دی.
موږ ورک یو. مرغه هم ورک دی؛
کور هم ورک دی؛
لاره هم ورکه ده او کلام هم!
او ددې ټولو ورکو وړم زموږ له دننه راځي.
هو، شاعر زړه ښيېم.
شاعر زړه له سپین اور څخه جوړ مرغه دی.
ښايي ګوربت یې نوم وي،
ښايي سیمرغ، ښايي همای...
او ښايي د نور او غږ له جنسه جوړ مرغه!
دا مرغه شته؛
زه خپله یم،
ته خپله یې؛
کاشکي راوبینې شو!
***

روح تر زمان مشر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی کلام:
«سپېځلي ارواح په ټاکلي وخت، په خپله فردي طريقه عمل کوي»
روح د عشق سپرغۍ دی.
دغه ستره نښنه په نور او غږ کې راغلې؛
چې په ځان خبرۍ او خدای خبرۍ سره بېرته راوېښه او د زړور ګوربت په څېر خپل هېرکور ته الوت وکړي.
روح ستر دی، مشر دی؛
اصلاً عمر نلري.
عمر په زمان پورې تړاو مومي او روح تر زمان مشر دی.
روح راغلی چې لومړني صفتونه زده کړي:
(عشق، اګاهي او آزادي).
***

د غږ په ډيوه

ځمکه زموږ شپه ده
او موږ د غږ په ډيوه د خپلو را نه ورکو او هېرو ځمکو لاره وهو.
لاره تياره ده، پټه نشته،
پښه ايښول وېرې له ځان سره لري؛
خو ځير به شو،
ګوندې (غږ) را باندې وشي؛
غږ واورو!
ګوندې کوم ډيوه په لاس سلطان په دومره يوازېتوب راننوځي؛
له هرڅه ډک شو.
راځئ زړه ته لاره ورکړو.
راځئ د زړه په پښو ووځو.
راځئ په زړه ځان وسپارو.
زړه عاشق دی او د اصيل يار کور يوازې په زړه کې دړه پرانيزي.
زړه په هغه څه زړه بايللی چې رښتيا هم شته.
زړه ښکلا ليدلې.
زړه د يار له عشقه ډک دی. راځئ زړه ته ځان وسپارو،
هو، رومي مولانا، رحمان بابا او نورو د کلام ستورو همداسې وکړل!
***

مولانا؛ د کلمې سيلانی

مولانا د کلمې اوسيدونکی دی.
مولانا کلمې وغړمباو، تالندو د کلام په اوبو تومنه کړ
او د بريښنا په اور کې ونڅېد، وپرکېد؛
مثنوي يې راوړ.
مولانا کلمه پيدا کړه او کلمه يې رسوا کړه.
هغه د عالم، شيخ او مفتي په منصب لولپه شو؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میني ګوربت راوړ.
هغه مخورتوب او د دانشورۍ دبدبه پرېښوه، له مقام راولوېد،
له منزله لوړ ولاړ او داسې ځای ودرید چې سترګو نور نه پېژانده.
هغه ته د عمر ټوله (سرمایه) بار او پېټی شوه؛ او بیا یې هرڅه د عشق په قمار ووهل.
مولانا رومی خپل نوم او القاب ټول په غږ ورکړل.
هغه د غږ او رڼا د استاذ مرید شو؛ هغه د نور ننداري ته ودرید.
هغه هرڅه د شمس په نامه له لاسه ورکړل او د هغه د سترګو د څار او ژوري موسیقۍ لپاره شپیلۍ شو.
هغه په هغه سپین اور کې ځان وسوزاوه، چې د شمس له سترګو ور باندې اورېد.
موږ غواړو په ذهني سترګو او حواسو او وزرو سره دا مولانا بیا ومومو.
زموږ چلند کاغذي مطالعې او کاغذي کلماتو جوړ کړی،
او مولانا هغه وخت وزېږید، چې د کلمې ښار ته د شمس په سترګو ورسید.
او دا د هستۍ تجربه وه.
دا د نور او صوت موندنه وه؛
نو موږ هم خپل دیوان او دفتر تړو او د کلمې او نور د اصیل جنس د تجربې په هیله سر په بالښت ږدو؛
ښایي د کلمې ژوندی سلطان را باندې پېښه وکړي!
هو، چوپتیا د کلمې مور او پلار ده.
***

د سمندر رنګین کنډولي

د غږ او رڼا پر ورږم سپرو دوستانو!
غږ او رڼا د ژوند دنیا ده. دغې سپېڅلې دنیا کې د ځانونو هرکلی کوو.
غږ را اوري.
موږ د غږ او رڼا کنډر ویالې یو. غږ موږ کري.
غږ موږ شنه کوي. غږ په موږ کې را ټوکېږي.
موږ او تاسو د غږ او رڼا په ننداره بدلیږو.
زموږ ښه شیان، زموږ مېوې، زموږ ښکلاوې؛
زموږ ځلاوې ټول له غږه او رڼا را ټوکېدلي.
غږ د هستۍ لومړنی ګام دی.
هستي، کاینات، ستوري، سیندونه ټول له غږه راغلي او پلي شوي.
او موږ یو بل ته د غږ او رڼا د سمندر رنګین کنډولي ورکوو.
***

سکوت غړمبېږي

شپه چوپتیا راوړي؛ چوپتیا ده؛
ده په سکوت ډکه؛
سکوت څپې، څپې؛ د شي او سړي په شمېر؛
لارې، لارې بهېږي؛ غړمبېږي.
شپه د چوپتیا په لور روانه ده.
شپه د سکوت په لور ور بهیږي.
شپه په سکوت کې خپل برخلیک اوري.
او موږ هم له همدې سره سکوت ته ور کډه کېږو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، خدای شته؛ موږ څه غواړو ووایو؟!
***

هرڅه مینه پیدا کوي

سکوت د میېن ژبه ده؛ مینه ده؛
مینه ده چې هستي پیدا شوې.
خدای پاک دا هرڅه مینه کوي؛
په مینه پیدا کوي.
مینه د تخلیق ژبه ده.
هستي خدای غوښتې، او هغه یوازې مینه دی؛ مینه کوي.
موږ په هغې هستۍ کې ژوند کوو چې د خدای له مینې ډکه ده.
راځئ خپلې خواوشا ته یوځل په مینه نظر وکړو.
آیا هغه (ګل) چې خدای د «زه» «ته» «هغه» او هر وګړی(نر یا ښځه) په ښه پیدا کړی،
تر اوسه مو ښکاره کړی؟
آیا ما تر اوسه خپلې دننه ښکلاوې رښې لیدلې او ښوولې؟
که داسې وي؛ نو جګړې څوك کوي؟ ژوند څوك وژني؟!
تر هغو چې(زه)وژنه کوم؛
بدرنګي ده؛ بدرنګه یم،
دوزخي یم، او خدای مې ورك کړی.
***

د مینې ځېره

دنیا د لویې مینې ننداره ده.
د دنیا هر جنس له عشقه دی. هر موجود د مینې ځېره ده؛ ننداره ده.
دا مینه ده چې زما او ستا ځېرې یې اغوستې.
موږ کولای شو له همدې شېبې د مینې په ژبه خبرې وکړو.
اصلي ژبه مینه ده. مورنۍ ژبه مینه ده، لومړنۍ ژبه مینه ده!
د مینې په ژبه انسان، حیوان، نبات آن کانی هم پوهیږي.
ډبره توږونکی له ډبرې سره مینه کوي
او ډبره ورسره ښویږي، ښایسته کېږي په ځېرو او ښکلاوو را لوېږي.
دا لومړنی انځورګر دی چې را ښکاره کېږي!
ډبره هم یوه ویده مینه ده، چې د ځټك په غږونو راویښیږي،
زه هم یو ویده عشق یم، چې د رڼا او غږ په سپین اور کې سوځم؛
راویښیږم.
***

کیسه، کیسه‌ګر او نندارچي

ژوند سپینه پاڼه ده چې موږ ورباندې خپل برخلیك لیکو.
بدن زموږ دیوان دی؛ لاسونه بیتونه، سترګې غزلې، ذهن نقدونه.
ما خپل شعر هغسې راویستلای، څومره چې را په کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په داسې چاپېريال کې اوسم چې پخپله مې ځانته غوښتی او ليکلی.
زموږ بدن، زموږ ځواني او زړښت، زموږ ناروغی او بدمرغی زياتره موږ پخپله غوښتي او ليکلي.
که خپل کړه وړه او د فکر ډول ښه تر ځار لاندې ولرو؛
نو پوه به شو چې ماتې او بري مو پخپله غوښتي او ليکلي.
نو چې هرڅوک خپل ليکوال شو، بيا کيسه، کيسه ليکوال او نندارچي څوك شول؟
***

د غږ ځېره او ننداره

انسان د کلمې يو څرک دی.
انسان په نور او صوت کې پروت؛ خو ويده دی.
انسان ويده کلمه او ويده رڼا ده.
هغه دکلمې د سمندر کب دی؛
خو په وچه پروت او ځان سمندرزی ګڼي.
کلمه د هستۍ هېواد دی.
کلمه د غږ ځېره او سندره ده.
غږ کلمه په ډاګه کړې او کلمې زه، ته، هغه...ټول.
***

زړور زړه

موږ د کلمې شعر غږوو.
شعر د زړه په ګوتو جوړه نقاشي ده
او زړه هغه وخت نقاش راوځي، چې عشق يې خوب ور والوزوي.
عشق د زړه جنس ور اړوي؛ زړه زړور کېږي.
عاشق زړه په معنوي الماسو اوړي. زړه خپله ژبه داسې مومي؛
زه شعر ښېم.
***

شعر د هرڅه ذات

موږ شپه وينو؛ خو ستورو ته پام نه اړوو.
موږ ژوندي يو؛ خو ژوند نه کوو؛ ژوند د زړښت په خاطرو کې را په يادوو.
ټوله هستي زموږ ده او موږ خپله برخه ډېره خواره فکر کوو.
افسوس چې د شعر ژبه مو پرې ايښې، او ګيلې او نيوکې زده کوو!
افسوس چې د خيال سپين آس مو هېرکړی،
او د وزرماتو او پښو ماتو ټپسانو او کارغانو غږونه وباسو.
ژوند شعر دی. هستي شعر ده. دا شپه هم شعر ده،
نور نو موږ ياستو چې ژوند، هستي او دا شپه بېرته په هغه ښکلي شعر واړوو، چې د هرڅه ذات او جوهر دی.
***

بې زړه شپې ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو شعر څه شو، شعر ذهن تر پښو لاندې کړ.
ذهن ژوند، هستي، او دا شپه تر پښو لاندې کوي؛
ځکه نو موږ هستي او دا شپه په ستورو کې وچه تیاره کېږدئ وینو.
موږ شاعر زړه ویده پرې ایښی.
موږ مینه نه ده زده کړې.
موږ د میني په کولو شرمېږو. موږ ښکلاوو ته نه شو کتلای.
موږ خپل شاعر زړه ماشوم پرې ایښی.
موږ ژوند ته د ګناه په سترګو کتلي.
موږ ټول عمر په ناشکرئ کې تېرکړئ؛ نه راوینېږو.
دردونه او خندونه ځکه سر اوچتوي، چې موږ مینه شوو.
په مینه کې (زه) او(ته) سوزي مینه کېږي؛ نوشعر همدا دی!
کله چې زړه غږېږي، شعر جوړېږي او انسان ګوري چې څه شپې ورځې وې چې بې زړه یې تېرې کړي!
***

زه خپل یم

غږ او رڼا په موږ کې ګام اوچتوي.
موږ د غږ او رڼا لارې؛ دریځې یو.
غږ او نور پر موږ لاره لري. د غږ لاره له سپین زړه ده. د نور لاره د خیال سترګه ده.
او شاعر انسان، ویناوال انسان بل څه نه لري پرته له سپین زړه او د خیال له سترګې!
شاعر او ویناراوړونکی په موږ هر یوه کې دننه ویده دی.
موږ که غواړو ښه کار وکړو؛ نو خپل ویده شاعر باید راویښ کړو؛
هو، شاعر ستاسو خپل دی. ته «خپل» یې. زه «خپل» یم.
***

کله چې زړه له مینې ډک وي

د ژوند سفر د کلمې سفر دی د هستئ په ستره لمن کې.
موږ له غږ او رڼا راولاړ شوي یو.
زموږ لاره په غږ او رڼا کې ده.
غږ او رڼا زموږ هستي را جوړه کړې.
موږ د غږ رنګینې ځېرې یو؛ نو له خپلو ځېرو سره به پاتې شو.
ژوندئ خبره:
«کله چې زړه دې له عشق څخه ډک وي نور نو د وېرې لپاره ځای نه شته!»
***

برخلیک بلنلیک

خدای مینه کوي او موږ د مېنې له جنس څخه یاستو.
زموږ د برخلیک پاڼه د مینې په رنګ لیکل شوې.
برخلیک مو د بېرته وربللو له مینې ډک بلنلیک دی.
زموږ راتلل د مینې راوړل او وړیا ویشل دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه هغه وخت موندل کېږي چې وشي. موږ چې څومره مینه ورکوو؛ لازیاته یې ترلاسه کوو.
مینه یوازېنی څیز دی چې نه اندازه کېږي.
مینه بې زمانه ده.
مینه ځواني او زړښت نلري.
مینه مرګ او ژوند نلري.
مینه فقط شته. مینه یعني زیاته مینه؛
ترپایه مینه؛
د هر څه مینه.
لمر ځکه دومره لوی دی، چې په ټول ځان رڼا او ژوند خپروي.
له لمره چې څومره غواړو هومره ګټه اخلو او لمر عاشق دی.
***

بدن پُل دی

موږ یوازې همدا«اوس» ژوندي یو. پرون مړه ده، سبا لا نشته؛ یوازې اوس شته او زه اوسنی یم.
ژوند یعني دا څه چې یو! زموږ هستي په دغه بدن کې را ټوله ده، او دغه د بدن ماشین لویه ورځ له طبیعت، له خواوشا نړۍ، له خپلوانو، ګاونډیانو، او نورو وګړو سره د حواسو له لارې اړیکې نیسي. یوڅه نورو ته ورکوي یا ورته اوروي، یوڅه له نورو را اخلي؛ خو اوس څه نشته. زه دې همدې شېبې زوکړه یم.
بدن زموږ لپاره یو پُل دی. هغه څه چې موږ یې نورو ته ورکوو یا یې له نورو رااخلو، د همدغه پله له لارې ځي او راځي. آیا دغه د بدن حساس ماشین، دغه د راکړې او ورکړې پُل موږ ښه ځارلی؟!
هغه څه چې زموږ په خاطرو کې ګرځي را ګرځي، هغه څه چې په ذهن او حافظه کې لرو، هغه څه چې موږ ته ښادي رابښي یا مو ځوروي؛
ټول موږ په خپله بدن ته ورکړي.
زموږ ذهن او د حافظې ماشین همدا شېبه څه غږونه او کلمات را اوروي؟
ښایي موږ له ناښادو غږونو او منفي افکارو ډک شوي وو؛ خو دا مو پخپله غوښتي.
دا چې نړۍ او خواوشا ماحول را ته تور او له تورو غږونو ډک برېښي؛ دا توره نقاشي موږ پخپله د خپل وجود دننه را جوړه کړې. موږ د ځان ساتنه سمه نه ده کړې.
موږ د غږونو او کلمو په یو ډک موسم کې ورځ تېروو؛ خو یوازې مو کاږه غږونه، ترخې خبرې، کرکې، رخې او سخت عاطفي دردونه، پخپله را پرې ایښي، چې زموږ آرامه شپه له چېغو او دردونو را ډکه کړي.
زموږ عصبي نآرامی، زموږ د تن دردونه، زموږ د زړه خفګان ځکه را منځته شوي، چې موږ د بدن د وتو او ننوتو دروازې ښې نه دي ځارلي.
موږ هغه طلایي لمر، چې ټوله ورځ په چوپ اواز پر موږ اورېده او مینه یې راسره کوله؛ نه دی پرې ایښی، چې زړه ته مو را دننه شي.
موږ هغه مرغه چې د ونې له پاسه یې وړیا سندره را ته ویله نه دی پرې ایښی، چې را دننه شي او په موږ کې ځاله وکړي او اوس را ته تازه تازه سندرې وغږوي.
موږ هغه ماشوم چې بې مقصده یې را ته خندل، په خپل زړه کې نه دی پرې ایښی...
موږ ډېر ډېر څه نه دي پرې ایښي چې خیال، ذهن او حافظې ته مو راشي، نو دا د ذهن او حافظې سره شپه مو پخپله جوړه کړې.
که له دې سرې تبې د شپې سرې او چوپې غېږې ته ننوځو، ښایي هوسا شو.
ښایي هغه غږونه د زړه په غوږونو واورو، چې هېڅ خوله او هېڅ فزیکي اله یې نشي جوړولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیله ده نن شپه یو ښه پیل وي.
موږ د خدای د نور او کلام په لویو کیهانونو کې د خیال مزل پیلوو؛ چې خپل عاشقانه بخت تجربه کړو؛
چې د عشق، پوهې او آزادۍ د آسماني سرچینې په مینه ناکه غېږ کې خپل معنوي سفر پرمخ بوځو.
***

د هستۍ رنګین باغ

هر انسان تر هغه ډېر زوړ او پوخ عمرى دى، چې له ځېرې یې ښکاري.
انسان روح دی، او روح مخکې تر دې چې زمانه پیدا شي، و!
نو دغه ژوند د روح لپاره یو فصل دی.
روح له الله څخه راغلی. او له الله څخه ټول راغلي شیان نیک، سم او پرځای دي.
موږ باید له یو بل سره د هغو رنګارنګ ګلانو په شان چلند وکړو؛ چې په باغ کې یو بل ښایسته کوي.
ګلان چې څومره رنګارنګ وي، ښه ښکاریږي؛ او بې بډای ښکاري؛
سرنوشت دادی چې هره الهي زره په ابدي ګل واوړي.
آیا موږ دا حق لرو، چې د هستۍ په دومره لوی باغ کې یوازې خپل رنګ ولمانځو.
یو رنګ څنګه ووینو، رنګونه باید ډېر وي، چې زموږ جلا رنګ ښکلا پیدا کړي!
کله چې د معنوي غوړېدنې هغه پړاو ته رسیږو، چې له نورو سره د وېرې، قهر او غرور پرځای په مینه چلند وکړو؛ نو د خدایي کور په لور د ورګرځېدلو په لور مو ستر ګام اوچت کړی.
***

کور مو برخلیک دی

د ادب او کلام دوستانو!
موږ غږېږو؛ ځکه چې زړه غږیږي.
موږ غږیږو، ځکه چې زړونه مو کور یادوي.
موږ غږیږو، ځکه چې کور را نه پاتې دی؛
کور مو برخلیک دی.
موږ آسمانونه هېرکړي؛
موږ په وچه کې لویدلي؛
خپل ستر سمندر مو هېرکړی...
موږ غږیږو، غواړو خپل کور او سمندر را په یاد کړو.
غږېدل د کور ذکر کول دي؛
نو د غږ او رڼا د کاروان هم مزلو د نارو له همدې ګامونو سره ستاسو خیالونه، احساسات او له نقاشیو ډک زړونه ښکلوم او خپلې سرې شونډې د غږ او رڼا پربام خوشې کوم.
***

سکوت ټوله وینا

چوپتیا غږ ده، کلمه ده، پوهه ده؛
سندره او ترانه ده.
آیا کله مو د سکوت په اورېدلو زړه ورکړی؛ سکوت په زړه کې پرې اینسی؟
سکوت دکور لاره ده.
سکوت نه لیکل شوی کتاب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکوت نه زېږېدلی شعر دی.
ایا موږ یوازې په سکوت او چوپتیا کې تازه کلمې،
تازه افکار، تازه ویناوې، تازه سندرې موندلې، لیدلې او راوړې دي!
***

سکوت نااشنا ژبه

موږ هغه وخت د یار غږ اورېدلی شو چې غوږ شو.
غوږ اینوول لوی هنر دی. موږ ټول هنرونه زده کولای شو؛ خو په خپل تل کې ویده سکوت مو لا نه دی لوستی؛
سواد مو ورك کړی!
دا ځکه چې سکوت بی بیې دی،
سکوت څوک نه را باندې خرڅوي،
سکوت وړیا دی، سکوت زموږ خپل دی؛
مخکې تر دې چې وشو سکوت و. لومړی سکوت و بیا غږ شو؛ راغی هستي یې راوړه.
سکوت ته به زړه ورکړو؛ څو د کور څرک وکوو. پرې به ږدو چې سکوت خپله نا اشنا ژبه زموږ پر زړه ولیکي؛
بې کلامه غږ همداسې لاره کوي.
***

ژوندی کلام

موږ هغه څه ته هڅه کوو چې د خپلو اړتیاوو په توګه مو منلي او زده کړي!
خو ښایي دا زموږ اصلي اړتیاوې نه وي! ایا جسم او ذهن زما اصیلې اړتیاوې پېژني؟!
که زما کور په جسمي یا ذهني حسي یا رواني پوړیو کې وي؛ نو ورځنی منډې مې د اړتیاوو لپاره دي؛
خو که کور په بې کوری، بې زمانې او بې مکانی کې وي؛
نو بیا خپلو اړتیاو ته نه یم ورغلې؛ خپلې اړتیاوې مې نه دي په یاد راوړې؛
خدای شېبه شېبه زموږ یوه، یوه اړتیا را ته منظوره کړې. موږ د خپلې اصیلې اړتیا ځیزونه شېبه په شېبه تر لاسه کوو.
هغه څه چې د خوراك، څښاك، پوښاك او هوسایې لپاره لرو، زموږ خپل نومونه پرې لیکل شوي.
خدایه! د ژوندي لیك، برخلیک، کلام په خاطر ډېره ډېره مننه!
آیا دا ژوندی کلام نه دی:
«د ژوندانه درسونه موږ ددې لپاره تزکیه کوي؛ چې غوره کسان واوسو»
موږ دننه په ځان کې د خیال لوی ښار لرو؛
موږ د لطیفو حواسو جلا فصل لرو؛
موږ د خپل پټ ښار په بهرني وره کې حیران ناست یو!
موږ دننه نه دي کتلي؛
موږ دننه څه شی نه دي موندلي؛
موږ خپل د ماشومتوب خوبونه هېرکړي!
موږ وچه خوله او نهار ولاړ یو.
موږ باندې د ښامار کیسه شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د ځان دننه شنه او سره کانونه نه دي پرانستي.
ښايي همدا شيبه زموږ لپاره ددغه لوی کشف ډګر وي؛ نو راځئ دا وړيا لاره په مخ ونيسو.
هو، له خوب او خيال سره به يوازې شو.
***

ذهن سيوری دی

غبږ او رڼا له موږ سره دي. موږ د غبږ په ډيوه د خپلو نا اشنا ځمکو په سفر وځو.
ځمکې دننه دي؛
قلمروونه، ستوري او لمرونه ټول دننه دي؛
د بدن وړوکی کيهان د هستۍ هنداره ده.
موږ څه شی چې غواړو؛ هغه وينو. تور رنګ د مادې رنګ دی.
ماده سيوری پېښوي. دغه د شپې سيوری هم د مادې سيوری دی.
څومره چې ماده انبار کېږي؛ سيوري په موږ کې نور هم لوړيږي.
تياره د مادې دېوال جوړه کړې. او دا ذهن دی چې د حجم هندسه کې ځغلي.
موږ د ذهن رنګونو او سيوريو او دېوالونو را ايسار کړي يو.
اصلاً سيوری نشته!
سيوری هغه پوله ده چې ذهن يې پيژني،
او د ذهن پېژندنه وچه ده، بې ساه ده، او مړه ده.
موږ يوازې د زړه له لارې ټوله هستي په ځان کې ځلولای شو.
او زړه به غبږ مومي. زړه به غبږ پسې لاره نيسي، زړه بې پښنو ځي.
زړه سيوری، دېوال، حجم او شپه نه جوړوي.
او همدا د غبږ اصيله رڼا ده.
ژوندی کلام:«سترحقيقت په هيڅ کتاب کې نه دی ليکل شوی؛ بلکې ستاسو په زړونو کې ليکل شوی.
د نړۍ ټول کتابونه به بې ثمره وي؛ که چېرې ستاسو د زړه له پرانيستلو سره مرسته ونشي کړای!»
***

زه د غبږ يوه تالنده

سمندر را چلېږي. زموږ زړه کې د غبږ او نور د سمندر څپې نڅېږي،
غړمبيږي، تالنده او بريښنا جوړوي.
موږ د نور او صوت يوه فزيکي ننداره يو؛
موږ د نور يوه، يوه وړانګه يو؛
موږ د غبږ يوه يوه تالنده ياستو!
های، ژوند، هستي، ځمکه، انسانان، څيزونه څومره سپېڅلي دي!
موږ د ستر سمندر د خولې شعر ياستو. موږ څاڅکي يو؛ آبدي څاڅکي.
څاڅکي نه مري.
څاڅکي د ژوند له جنسه دي.
هرڅه له آبدي جنسه دي. يوازې څېرې دي چې پور يې اخلو
او بېرته يې ايسته غورځوو او خپل اصلي وطن ته ستنيږو.
***

ژوند يوازې ځغلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند را پکې ځغلي. شپه او ورځ ځغلي؛
دا نا پایه ډالۍ د یار له کوره پرموږ را اوري؛
موږ ته تن او پوست کېږي؛ کور او مالت کېږي،
موږ ته ژوند او چاپېریال کېږي.
موږ ته آسمان جوړوي.
موږ ته ستوري را ځروي.
موږ ته د سپوږمۍ عاشقانه ډیوه بلوي.
دا هرڅه زما او ستا لپاره دي. موږ دومره ستر بزم راتوکولي او آزاد خوشې کړي یو.
هی هی، هستې څومره عاشقانه منظره لري او زه تازه په دې پوه شوم.
***

معنویت پېل دی

موږ د نوې شېبې اوسېدونکي یو.
حاضره شېبه نوې شېبه ده.
همدا نوی کال، نوی پېل؛ معنویت نوی دی.
او معنویت د کلمې او نور فصل دی.
او موږ د کلام او نور د فصل اوسېدونکي، او دا هرڅه نوي او تازه دي.
موږ هم دا نوی معنوي کال د زړه په حواسو لمانځو.
موږ د زړه سترګو او غوږو ته ځان سپارو،
او د هستۍ د معنوي ځېړې له لیدلو او اورېدلو خوند اخلو.
څومره ښه، هره شېبه کولای شو نوي، تازه او بې جوړې واوسو.
خدایه!
شکر د نوي عمر، نوي زمان او نوي پېل په خاطر.
***

د چوپتیا ذکر

«ځمکه خو د خدای ده. اسمان خو د خدای دی. دوزخ خو د خدای دی. سیندونه او کانونه خو د خدای دي...پرته له خدایه د بل چا نوم اخیستل، بل څوک یادول شرک دي.
ارام اوسه هېڅ نه شته، یوازې خدای. خدای ته ځان او زړه وسپاره، خدای له تاسره دی.
هرڅه د خدای نښې دي. هرڅه خدای پیدا کړي. او خدایي پوهه کامله ده؛ هېڅ مهال نه تېروځي!»
شپه همدا ده چې نه غږیږي. څوک هغه وخت نه غږیږي، چې بل غږیږي.
د یوه دوست ښه ملګرتیا داده چې ښه غوږ ونیسي. او شپه غوږ ده.
شپه اوري.
شپې څه ته دومره لوی سکوت جوړکړی!
موږ چې چوپ شو، خاروي چې چوپ شي، مرغان چې چوپ شي، بادونه او بارانونه چې چوپ شي؛
څه به غږیږي؟!
خدای چې شته زه به څه ووایم!
خدای چې لرم، زه به څه وغواړم!!
اه؛ خدایه زه غوږ ږدم، زه غوږ ږدم،
ټوله چوپتیا ستا له ذکره ډکه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

له ذهنه لوخ

غر د رود او باران، لمر او توفان او هرې ساه په څېر روان دی.
غر زمور پېل دی.
مور له غر سره شوي يو.
غر لومړنی دی، او روح لومړنی دی،
او پرته له متعال خدای بل هېڅ نشته!
څېرې د خوبونو څېرې دي، شيان د خوبونو شيان دي.
مادي پايښت نه پېژندلی خوب دی. څو چې مادي وو؛ خوب او خوبولي به وو!
زه د غر يوويده کندولی يم، يو نوم يم.
مور کلام څرګندوو، کلام سپېڅلی دی. هستي سپېڅلې ده.
غر، او کلام او هستي ټول ښکلي دي،
او ښکلا سپېڅلې ده.
ښکلا د يوې ښکلې ارادې؛ ښکلی تصوير دی چې د خيال سترګه يې تجربه کوي.
ښکلا شته؛ خو چې وليدل شي.
کلام شته؛ خو چې واورېدل شي.
حقيقت شته، خو چې له ذهنه لوخ ورووځو.
هرڅه شته، خو چې ليدلو او اورېدلو ته يې سترګې او غوږونه را وپښ کړو.
او داسې سترګې او غوږونه دي چې عرفان او معنويت خوځوي.
مور د عرفاني ديوانونو او دفترونو په کتلو او لوستلو سره؛ هغه تجربې له ژبې تېروو چې د معنويت ستورو د کلمې په ښار او اقليم کې په يوازېتوب کې کړي.
لکه د رحمان بابا د کلام او شعر اقليم؛
«دا دنيا ده خدای له عشقه پيدا کړې
د جمله وو مخلوقاتو پلار دی دا»
دې شنې ورشو ته ټول ازاد وربلل شوي يو.
له ژوندي کلام يو بل غږ:
«کله چې د خدای پاک د مينې او عشق په باره کې خبرې کوو، بايد په ياد ولرو چې د خدای مينه بې قيد او شرطه ده.
خدای دې ته اړتيا نه لري، چې خپله اراده د هغو وګړو له لارې عملي کړي؛ چې په مينه کولو نه پوهيږي»
***

کامل عشق

يوازې عشق دی چې هستي لري.
عشق بقا دی.
عشق ژوند دی.
عشق زمور برخليک دی.
مور عاشقانه ارادې راوړي؛ د عشق څاڅکي يو.
مور عشق را زرغونوو؛
ځمکه د عاشقانه قدمونو واټ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور که خپله اراده عاشقانه کړو، او یوځل ټولې هستۍ ته په عاشقانه سترګو وګورو؛
نو ټولې تیارې سم له واره مرې. تیارې حقیقت نلري.
تیارې هغه دېوالونه دي چې ذهن زموږ د روح پرخواوشا جوړکړي.
یوه بله ژوندۍ وینا:
«موږ په ژوندانه کې له ټولو هغو شرایطو سره مخ کېږو؛ چې ژوند یې لري. او له کوم ژوند سره چې مخ یو، هماغه ژوند دی چې موږ یې وړتیا ترلاسه کړې. همدا بشپړ عدالت، بشپړ حقیقت، او همدارنګه کامل عشق دی.»
***

د ناآشنا ځمکو مسافر

د وخت ژوندی ویناوال هارولد کلمپ:
«غم مه کوئ، هرڅوک په ټاکلي سطح کې قرار لري. ځېنې له تاسو پورته او ځینې ټیټ دي. او دا څه غوره والی لري؟ تاسو یوازې دا غواړئ چې د خدای لپاره پاکه مجرا او وسیله واوسی!»
راځئ یوځل د زړه په سترګو یو بل ووینو. راځئ یوځل د زړه په ژبه له یوبل سره وغږېږو.
موږ هر یو یوازې یو.
زموږ ټولو اصلي وطن لېرې دی.
موږ ټول د ناپیدا ځمکو په لاره ور روان مسافر یاستو.
زموږ اصلي ټاټوبی مینه ده.
موږ مینه ورکه کړې، ځکه په شیانو له یوبل سره خفګان کوو، جنګیږو، مړه کېږو؛ بیا به پیدا کېږو؛ ځکه چې جنګیږو.
موږ څومره چې د شیانو پرسر یوبل وهو، ټکوو هومره مو اصلي مینه ورکېږي، لېرې کېږي.
یوازې مینه ده چې موږ ته ښادي، آرامي او آمن راوړي.
***

دی هر وګړی یو ماشوم

«نو ته خدای لرې. له خدای سره یې؛ خو پردې شرمیږې؛ له خلکو له عادتونو شرمیږې.
داسې ښکاري چې زړه دې له خدای څخه ډک دی؛ خو لا ماشوم دی؛ نوی راویښ شوی او ته هغه نه پرېږدې چې راویښ شي، له ځانګو راپاڅي او تا ته ځان ښکاره کړي. له تا سره وغږېږي.
واوره! ښه یې زده کړه؛ له هغه پټ ماشوم څخه چې نه پلار لري، نه مور لري؛ خو ستا په زړه کې له دا دومره زمانې ویده دی، پخلا شه!
له ما یا هغه مه وېرېږه. له هغه د هېڅ شي شرم مه کوه. داسې یو ماشوم د امنې په زړه کې هم و؛
د مریم په زړه کې هم و. د هر انسان په زړه کې هم دی...هغه که راویښ شي؛
شیان، ځمکه، اسمان، ستوري، کائینات، لمرونه، سپوږمۍګانې، وختونه، فضا...هرڅه ورکیږي.
هرڅه به وي؛ خو له خدای سره!»
کلمه جاري ده. کلمه غږیږي.
موږ، شیان، څیزونه، مرغان، څاروي، ستوري او د رود اوبه ټول دکلمې حاضر فصل جوړوي.
موږ که ددغو کلمو غوږ په ځان کې پرانیزو هستي ټوله مینه ناکه کېږي؛
نو موږ څه غواړو، چېرته روان یاستو؟
***

هستي د معنوي غمیو صندوکچه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ هغه څوک یو چې باید واوسو. نورکسان هم هغه څوک دي چې باید واوسي.
هستي د ستر عشق له برکته را جوړه شوې؛ دغه بنه یې موندلې.
موږ پرته د عشق له ظاهرېدلو بل څه نه وینو.
هستي د زمان او مکان په قلمرو کې د خالص عشق انعکاس دی؛
نو هېڅ شی اضافي، بې ځایه او ناروا نه دي.
یوازې زموږ ذهن دی چې ځان روا او نور ناروا فکر کوي.
موږ باید له ټولې دغې هستۍ سره چې کرکه مو ترې کړې، او بده مو ګڼلې؛
روغه وکړو؛ مینه وکړو.
سوله یوازې په عاشقانه زړونو جوړېږي.
زموږ ژوند، چاپېریال، هیواد، دنیا عاشقانه ارادې جوړ کړي؛
خو موږ په مینه شرمېږو، د عقل او فکر لویان یو؛
څو ماشومان نشو مینه نشو کولای!
***

هستي پرته له خدایه حس کوو!

موږ د الهي غږ او نور په دنیا کې اوسو.
هر وګړی، هر ژوندی موجود، هرڅیز؛ نومول شوی؛ په ډاګه شوی.
هر وګړی یو خالص غږ دی چې موږ یې نوم-کلمه یادوو.
هرڅیز یو غږ دی؛ منعکس غږ؛ ټول غږونه موږ ته غږیږي.
رڼا زموږ ده.
دغه دوه آبدي جریانونه ټوله هستي تغذیه کوي.
موږ چې څه خورو،
چې څه څښو،
چې څه موږ ته د ژوند ځواک را کوي؛ ټول د غږ او نور له سمندر را اورېدلې د عشق مېوې دي.
موږ غږیږو؛ خو غوږ اینسودل مو لا نه دي زده کړي.
موږ خپل غږونه اصیله او برتره ژبه ګڼو او د طبیعت په میلیونونو ژبو هېڅ نه پوهېږو.
موږ هستي د خپل لګښت هتۍ ګڼو؛ خو هستي د خدای ده. هېڅ شی پرته له خدایه نشته.
له هرڅه به ووځو؛ خو د خدای له قلمروه، د خدای له مینې، د خدای له هستۍ نه شو وتلای.
موږ هرڅه وینو، هرڅه اوروو، هرڅه حس کوو؛ خو خدای...آ، سوځم؛ نه یې شم ویلای!
***

څه چې وینو ژوند دی

هغه ژوند چې په یوه لېږې او یوازې وچ زړې کې دی، په ما او تا کې هم دی.
خدای هماغومره د ما هم دی چې د زړي هم دی.
ستوری هماغومره هغه یوازېنې ته ورنیږدې دي، چې د تبت د وچو ډاګونو وچ کاڼی نیږدې دی.
خدای شته او تر هرڅه نیږدې نیږدې؛
له نیږدې هم رانیږدې دی؛
له«ځان» چې ورتېر شو!
خدای دلته دی، هلته دی...نو زمان او مکان له کومه شول؟ ماده او انرژي له کومه شول؟
خدایه! حقیقت یوازې ته یې؛ زه دېوال یم او ټول دېوالونه مادي دي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ما څه وکړل؟ ذهن مې ډک، جیبونه مې ډک، ګېډه مې ډګه؛
خاطرې مې ډکې، کور کهول ډک، کلی او کوڅه هم ډک...
زه د دروغجن زمان او دروغجن مکان دروغو پړسولی او لوږ کړی یم.
زه نه یم؛ دا هرڅه زره زره د خدای دي. او خدای د ټولو دی.
زموږ هره ساه، هر اواز، هر حرکت او هر پړک د خدای دي.
خدایه! څه چې دي ستا دي؛ نو هغه څه دې وشي چې ستا اراده یې غواړي.
شکر، خدایه په دې دعا سره مې زړه ته ډېره خوښي راغله.
خدایه! غواړم زړه مې همداسې سپین او تازه او له رنګونو ډک پاتې شي!
د نور او کلام دوستانو!
ژوند وکړئ؛ ژوند کول او د ژوند همکار کېدل لویه دعا ده؛ وګورئ ژوند څومره سپین دی.
راځئ خپل قضاوتونه له ژوند څخه پاک کړو، راځئ خدای ته سپین ور روان شو.
اها، زموږ ټولو کاروان سپین دی.
برخلیک څومره ښکلی شو؛ برخلیک تک سپین شو.
غوږ ږدم، ژوندی استاذ په زړه کې غږېږي:
«یو له هغو څیزونو څخه چې د حق د استادانو په حضور کې یو وګړی ورته لاره مومي؛ هغه د ځان په دننه کې د الهی عشق موندل دي. دا د وجود هغه نه پیژندلې برخه ده چې د چا پام نه ورګرځي هلته دې عشق او مینه ومومي.»

***

د غږ سنګتراش

د الهی عشق لوړو ته رسېدل، د هر روح برخلیك جوړوي.
موږ ددې لپاره ځمکني شو؛ چې ورک آسمانونه بیا ولټوو.
موږ یوازې شو، چې د عشق په غږونو او رڼاګانو د خدای او هستۍ خدمت وکړو.
موږ ارواوې یو.
ارواوې الهي سپرغۍ دي.
روح د غږ په پښو او د رڼا په سترګو ځان وینې، د ذهن او حواسو تیارې او ژورې پیژني اوخپل اصیل وجود پرانیزي.
او اوس د کلام موسم دی.
کلام د هستۍ اساسي جوهر دی.
ارواح د کلام په الماسو خپل آسماني ښار جوړوي.
او د غږ او کلام سنګتراش ته بیا شاعر وایي.
شاعر د کلام له غرونو نه د فرهاد د اوبو چېنه راباسي.
او دا ټول د عشق برکت دی؛ نو دادی جوړه شوه؛
کوم شاعر چې د خدای له زماني وم؛ وزېږېدم!
شاعرانه زوکړه د هر سنګتراش فرهاد د زړه ودانۍ ده، چې تاسو ته یې وروړنه پرانیزي.
دلته د مینې ساه چلیږي، او مینه ده چې هستۍ ته ساه ورکوي؛
راځئ د خیال په وزرو د رڼا د برجونو او د غږ د رودونو په لور شعروال ور والوزو!

***

مینه‌ګر رودونه

غږ د کلام ټاټوبی دی او رڼا د غږ همزولی آبدي جریان!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او ژوندي د غږ او رڼا د ستر سمندر څپې او موجونه دي چې د هستۍ په زره زره کې لاره وهي.
شيان او څيزونه، نومونه او دريځونه ټول د غږ او رڼا مرجانونه ، لعلونه ، صدفونه او الماسونه دي چې ارواوو اغوستي.
موږ د غږ او رڼا پر اوږو خپل لوی سفر پيل کړی او بېرته د هسک لوړو ته خېژو.
غږ او رڼا د خدای دي.
غږ او رڼا د لوی متعال مينه‌ګر رودونه دي. او موږ د غږ او رڼا د رودونو او سيندونو لامبوزن؛
کور ورکي کبان!
هو، هستي«زه»«ته»«هغه» دومره شاعرانه شول!
د غږ او رڼا، له غږ او رڼا ډکو ستورمزليو!
غږ ستاسو لپاره دی. رڼا ستاسو لپاره ده. بل څه نشته؛
هرڅه د غږ او رڼا راز راز کالبوتونه، کورونه، مانۍ او غرونه دي چې ذهن يې د سياينس او مادې پر ژبه کاږه واږه راژباړي.
ټول غږ او رڼا لري او له ځانه ويشي او په خپل فکر، خيال او احساساتو کې روزي او د ځان پېژندنې او خدای پېژندنې په تجربو کې ځلوي.
موږ ته لمر او ستوري، موږ ته سيندونه او چينې، موږ ته ګلان او بوراګان، موږ ته خدای او خپل زړه؛
ټول خپل دي.
نو د لمر او ستورو سترو ميلمنو؛ کوربنو!
غږ او رڼا ستاسو خپل جنس دی. غږ او رڼا د ټولو دي؛ خو د هېچا نوم نه دی پرې ليکل شوی.
موږ هر يو جلا،جلا، خو ورسره د غږ او رڼا د کورنۍ بې جنسيته وګړي يو.
موږ لومړنۍ سپرغۍ يو.
موږ لومړني غږونه يو.
موږ د ستر سمندر سپين سپين څاڅکي يو؛
ذهن او حواسو موږ ته نومونه، قومونه، نژادونه او سرحدونه جوړ کړل،
او موږ ځمکني شو.
اوس زموږ ذهن او حواسو غږ او رڼا په تورو او هندسي کلمو کې ايسار کړي
او همدا د کلمو او تورو هندسه زموږ ليک دی، زموږ ادب دی، زموږ شعر او شاعري ده.
***

زړونه د سمندر په لور رواني بېړۍ

راځئ خپل زړه سپين خوشې کړو، د خيال وزري واغوندو او د غږ او رڼا په کاروان کې،
هغه ستر سمندر، هغه ستر لمر او هغه نه ليدلي اقليم ته کډه شو.
سمندر د څاڅکو وطن دی.
موږ لوی وطن هېرکړی او د دېوالونو او برجونو په تنګو او تيارو، بې لمره او بې غږه سوړو ننوتي يو.
موږ سمندر خوشې کړی؛ خپلې تندې په ترخو او له اوره ډکو دوزخي اوبو سړوو.
موږ هلته يو؛ چې بايد واوسو.
ژوند سپېځلی دی. شېبه سپېڅلې ده. چاپېريال او ماحول سپېڅلي دي. موږ بايد سپين ګامونه واخلو.
سپين ګامونه موږ د سمندر بچې زېږوي؛
موږ «سمندرزي» د سمندر ګامونه او قدمونه يو؛ خو چې راويښ شو.
راځئ زړونو ته ورشو، زړونه د سمندر په لور روانې بيړۍ دي.
دغه بيړۍ ذهن باندې مه ايل کوئ.
د زړه بيړۍ له ذهن او حواسو وتې ستورمزلې سپوږمکۍ ده.
زړه چې پرانيستل شي؛ بيا خدای شته؛ بيا حرکت نشته؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هرڅه رسېدلي دي. بیا ټول مزل شوی دی.
هو همدا مو غوښتل، سپینه زمانه همدا ده، سپین وطن همدا دی، سپین ګامونه همدا دي.
موږ همهاغه شو چې غوښتل مو! برکت دې وي.
***

پرته له خدایه څنګه ژوند کوو؟

زه څه یم؟
ژوند څه دی؟
زه ولې دلته یم؟
آیا ژوند یو ناڅاپي او پخپل سر قدم دی؟
آیا کله مو ځان داسي پوښتلی! آیا کله مو ددغو بنسټیزو پوښتنو د حل زیار ایستلی!
آیا که زه ددغو پوښتنو ځواب ونه مومم؛ ژوند راته په کولو ارزي؟!
د نور او کلام موج د حق له لوري استاذ شمس څخه څنګه پر مولانا ولګید!
د اګاهی دغه لمر د مولانا اصیل وجود(روح) وغوړاوه.
دغې معنوي تودوخې د یوه مسافرروح پر مخ د بېرته ستنېدلو لاره پرانیسته
او مولانا د هسک په لور ختلې زینې په ځان کې دننه را وپنې کړې او اوچت ولاړ؛
وخوت او دا واټن یې په سرود او څرخنده نڅاه سره وواهه.
شمس:
«لومړی ځل مې چې رومي ولید د مطالعې لپاره د زیاتو کتابونو بار یې له ځان سره درلود، کتابونه مې ترې واخیستل، او د اوبو په ډنډ کې مې واچول او ورته مې وویل:
اوس باید د حق په طریقه ژوند وکړې!»
نو ځکه موږ غږ غږوو؛ په خوله یا په تار او بله هره تخنیکي یا سازي اله غږوو.
موږ د نور د معرفت لپاره څراغونه، ډیوې، شمعدانونه؛
د اوبو بریښنا، د تېلو او غازو رڼا د ساینس پر ژبه جوړوو او خپل کورونه او محلونه ور باندې سپینوو، رڼوو.
موږ د غږ او رڼا مینه له پېله له ځانه سره لرو.
***

د چوپتیا سپینه کلمه

نو دوستانو راځئ په دې نوې شپه کې د یو بل لپاره د مینې دریځې شو. راځئ یوبل ته مینه ورکړو.
مینه په کولو ترلاسه کیږي، همدایې الهي قانون دی.
راځئ دغه سپین قانون په خپل زړه کې ووینو.
راځئ یوبل سپین سپین ونوموو.
موږ په شپه کې یو. شپه چوپه ده. شپه نه غږیږي. شپه نه غږېدلې کلمه ده؛
شپه سپینه ده؛ خو چې له مادې پرته ولیدل شي.
چوپتیا د شپې ژبه ده. موږ خپله ژبه له سهاره تر ماښامه کاروو، او لا چې چوپ شو؛ فکر کوو!
آیا زموږ ډېرو خبرو د چوپتیا سپین وطن تر اشغال لاندې نه دی راوستی؟
آیا کله مو چوپتیا غوره کړې.
آیا موږ کله هم چوپ شوي او غوږ شوي یو؟ آیا څه چې وایو نه غږېدلې کلمې او ویناوې دي؛
که د نورو له خزانو د خپل فکر د جبونو ډکول!
موږ ځېنې شیان په خوله غواړو، ځېنې شیان په خپل خیال او پټو احساساتو کې ساتو؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځېنې شیان بیا په فکر کې لرو او هره شېبه د خپلو غوښتنو فصل ریبو.
ښايي وو ایو ما دغه یا هغه شی نه دی غوښتي!
ناکامی او ناروغی، لوږې او تندې، یخنی او ګرمی، غمونه او دردونه هېڅوک نه غواړي؛
نو دا له کومه شول؟!
راځئ چوپتیا تجربه کړو،
راځئ چوپتیا ته غوږ شو، ګوندې د ژوند لوی لوی رازونه واورو.
***

خپل شتون راوباسم

د ژوند ساړه او تاوده تول له خپل اصیل کوره د جلا شوي روح د اړتیا له مخې دي.
هر وضعیت، هر قالب یوازې د روح د اړتیاوو له مخې شتون لري؛
نو فرد هغه څوك كيږي چې ذهن او کړنې یې راوړي.
فرد خپل لیکل شوی کتاب دی.
دا چې په یوویشتمه پیړۍ کې مولانا رومي د نړیوال ستړي او مادې ځپلي نسل د پام وړګرځېدلی؛ موږ ته را ښيي چې انسان د مادي، فزیکي او جسمي لوږو، تندو او اړتیاوو ترڅنګ معنوي اړتیاوې هم لري.
او دلته دی چې شمس، مولانا، بایزید، حافظ، رحمان او کبیر د معنوي منډې لاره د کلام په ډیوو روښانوي.
انسان ورو، ورو او د فردي تجربو له لارې د خپل اصیل حرکت او معنوي سفر لاره مومي.
او دا ښېي چې وګړي، څاروي، مرغان، نباتات او حتا مادي اجسام ټول د ستړې الهي پروژې ګډونوال دي.
***

د غږ میدان

موږ سره لېږې یو؛ خو دا واټن یوازې جسم ته معنا لري.
غږ زموږ رویبار دی. غږ زموږ راشه درشه ده.
غږ موږ سره نیږدې کوي. غږ زموږ میلمستیا ده؛ او موږ هم کوربه هم کوربانه!
موږ غږ اخلو، غږ غږو او غږ رسوو.
د غږ میدان زړه دی. پاخه او ښه، ښاد او مینه ناک غږونه یوازې له زړه را وځي.
ذهن د ګټې غلام دی.
ذهن انسان په مادي اړیکو کې ایسار ساتي.
یوازې زړه دی چې په غږ سره خندا، خوښي او مینه روزي.
موږ هم د زړه یوه پاچا ته واک ورکوو، څو غږ راباندې واوري؛ غږ ام واوروي او غږ کې مو بوځي.
هر فرد خپله، خپله شپه لري. شپې تیاره جوړه کړې، څو موږ دروني دنیاوو او کیهانونو ته ولاړشو.
زموږ دننه نړۍ هم ستوري لري، هم سپوږمۍ او هم روڼ لمر!
همدا زموږ د اساسي ځمکو او وطنونو ټاټوبی دی.
موږ هومره څه دننه لرو چې پوهه یې دننه راپکې وینه شوې.
موږ د خپلې اګاهۍ په وزرولو الوزو، او هومره الوزو چې اګاهي مو غوړېدلې ده.
زموږ هستي، زموږ دنیا هومره ارته او پراخه ده چې لیدای او پوهیدای وربانډې شو؛
نو شپه له دې خبرې سره ولاړه ده چې دننه نظر وکړو! دننه ولاړ شو؛
خپل شخصي او فردی لمر شو؛ ویې وینو او ترلاسه یې کړو.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کلی

مور او تاسو یو او دا تلپاتې حقیقت چې عشق شته!
عشق د ژوند جوهر دی.
هستی د عشق معنا ده.
دا انساني پوهه ده چې عشق یې په شته هستی، څیزونو، فکرونو او تمدنونو معنا کړی.
دا د ذهن له دریځې راوتی واقعیت دی. عشق ځای لري؛ خو چې ذهن یې معنا نه کړي.
عشق شته، خو چې وشي.
عشق په کولو پیدا کېږي؛ ترلاسه کول یې همدا دي.
او عشق دادی چې له ځان څخه وپوښتو:
«زه نورو ته څه کولای شم»
«خدایه!
زما غوښتنې نه؛ ستا اراده دې ترسره شي!»
الهي عشق روح پنځولی. روح نوم نه لري. وطن یې هم نوم نه لري؛ پرته له روح چا هلته پښه نه ده ایښې.
د روح کور د ژوند په هېواد کې دی. د غړ او رڼا رودونه روان دي او د روح کور ته همداسې لار ورغځېدلې؛
د خیال سترګه مور هلته وړي.
د روح کلی د خیال په وزرو موندی شو؛
او د خیال بیړۍ بې له ځنډه مور ته ولاړه ده،
چې زړه له ځانه خوشې کړو؛ خیال را وبینېږي او بیا «زمان» یا«مکان» نشته؛
مور پرته له ځنډه په «خپل کلي» کې یو.
***

د غړ په عمر زاړه او پاخه

غړ اصیل دی. نور اصیل دی. غړ او نور د انرژۍ د نه پیژندلي سمندر لاره-پوهه له ځان سره لري.
زما او ستاسو دا نړۍ، ستوري، لمر، سیندونه، کبان او هستې څکه ژوندي دي چې غړ او رڼا را اوري.
مور د غړ او رڼا عاشقانه انرژۍ په حرکت او څپه راوستي یو. او لاره هم پرته له ځنډه په«کور»ورسپره ده؛
ځنډ یوازې په ذهن کې دی.
روح نه ځنډېږي.
روح د خدای دی.
او خدای شته؛ زیات نه تشریح کېږي.
خدای نه تشریح دی، نه تفسیر؛ خدای دی.
غړ مینه او ښکلا ده. غړ ژوند او بقا ده.
مور د غړ په عمر زاړه او پاخه یو.
مور غړ جوړ کړي غړ مو لوړوي.
زمور ګامونه د غړ په اندازه ارت او لوړ کرل شوي.
مور د غړ څېره او ننداره او سورلۍ یو.
زمور جسم، زمور حواس، ذهن ټول د زمان او مکان په پولو کې ولاړ دي؛
خو غړ د زمان او مکان دېوال څېرې کوي.
غړ تر هرڅه وځي، الوزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ تر زمان مشر او تر مکان ارت دی؛ نو راځئ زړه غړ ته ورکړو.
راځئ هغه اصیل غړ پسې د خیال په سترګه ووځو.
راځئ دننه ولاړ شو، په زړونو کې دیره شو او واورو، چې غړ د چا نښه او نوم دی؟
***

زه خپل ځنځیري

د غړ او رڼا باران روان دی.
هستي شېبه په شېبه ژوند اخلي او پرانیستل کېږي.
زموږ د ذهن برجونه د هستۍ پولې او وروستۍ منارې جوړوي.
موږ د خپلې اګاهۍ په پولو کې له غورځو پرځو ډکه نړۍ جوړوو او همدا مو د شناخت ځلي جوړېږي.
موږ هغه څه لرو او منو چې د پوهې او اګاهۍ پولې مو ور رسیږي.
 زموږ دنیا، زموږ د اګاهۍ قد او هندسه ده.
پرانیستي زړونه، پرانیستي دنیا لري.
څومره چې له خپل زړه او خیال څخه دېوالونه، ځنځیرونه، له ښامارانو ډک غرونه
او له اوره راغلي سیندونه لېرې کړو؛ هومره مو هستي غوړېږي؛
هومره مو دنیا پراخیږي.
نو خوب او سکون څه ښه دي. خوب او سکون هغه فرصتونه دي، چې موږ پکې غرونه،
اورونه، دېوالونه او زندانونه نه لرو.
بس همدلته پاتې کېږو او سپینیږو؛
خوب او تشه کې ډوبیږو.
***

زړه کې کرل شوې کرښې

« له فکره، حواسو، خاطرو سپین پیدا وم؛ ناڅاپه په جسمي حواسو کې راوېښ شوم. زه چې هېڅ وخوځیدم، په شیانو ولګیدم. د شیانو د دنیا یو (شی) شوم. د زمانې یوه پاڼه شوم.
هی هی له ما هېڅ هېر شو. هېڅ له شیانو ډېر، ډېر، ډېر غټ دی. نه پوهیږم څه را شوي؛ زه باید ځان پرانیزم.
دا ټولې اپلتې د ځان پرانستلو هلې ځلې دي...
غواړم وسوځم. غواړم په هر شي، په هر چا، په هر اور کې وسوځم.
غواړم په اور کې دننه د ژړا چیغې شم؛ د اوښکو دارې شم. غواړم د خدای سپین اور د ما څېره، نوم، او شخصیت وخوري، لولپه کړي. ټول ځان مې خدای ته تش او سپین پاتې شي! هی هی چې موږ څومره تنبلان او کم سواده یو. موږ یوازې مجسم، مجسد، لمسي حواس او پېژندنې لرو. موږ هېڅمهال نوي، تازه او سوچه شیان نه دي لیدلي. دا ټول عمر د نورو د فکرونو او عادتونو په میتیازو کې کښېناستلي، پاڅېدلي، غړېدلي او اوسېدلي یو»
راځه ذهن پرېږدم، خاطرې پرېږدم، زاړه یادونه او دردونه پرېږدم.
راځه زړه او ذهن تش کړم.
راځه تش او سپین پاتې شم.
راځه مینه وکړم؛ بې له دې چې څه وغواړم! هو مینه وکړم او هېڅ ونه غواړم.
خدایه!
زه خپل برخلیک زړه ته سپارم؛ زړه کې مې همدا کرښې له ابده کرل شوي.
زه د هغه لوی زړه کښت یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د کلمې کور او کلی

دوستانو د صوت او کلمې قافله د هستۍ په زره زره کې ځغلي او ژوند ویشي.
ژوند ځکه پایښت مومي؛ چې کلام مینه ده او بې له ځنډه اوروي.
او مینه ځکه شته؛ چې خدای شته.
ژوند په کلمه غړیږي. کلمه خپله ژوند دی. موږ د غږ او کلام په قلمرو کې اوسو.
ادب، شعر، کیسه ، روایت دا هرڅه د کلام د فصل وچې میوې دي، چې په رسالو او کتابونوکې ډېره کیږي.
کلام شته، او موږ یوازې شته کلام غږولای شو.
زموږ زیات تلاش دادی چې کلام څرګند کړو.
موږ په جامو اموخته شوي یو. او د کلام په لیدلو او اورېدلو کې زموږ زیاته پاملرنه کالب او جامو ته ده
موږ د کلمې په کاروان کې لاره وهو، اوکلمه په زړه کې ده.
زړه د کلمې کور او کلی دی.
کلمه له زړه راوځي او هستي نوموي.
کلمه زموږ بیړۍ ده. موږ په کلمه کې د خپل ورک کلي په لور مسافر یوو.
***

د ذهن دوړې

ژوند شته. ژوند نه لړیږي. ژوند تل ځغلي؛
زیاتیږي!
څېرې، تیارې او رڼاوې رنګ بدلوي، ځي او راځي؛
خو ژوند هماسې تازه، ځوان، مست او عاشق لاره وهي.
هستي د ژوند څېره ده.
بې زمانه ژوند، ناپایه ژوند، آبدي ژوند او اصیل ژوند هغه وخت تجربه کېږي،
چې له څېرو والوزو، له تیارو واوړو،
چې دېوالونه په خپل ذهن کې مړه کړو؛ دېوالونه ذهني دوړې دي!
چې سپین شو، حواس هېرکړو، ذهن او د ذهن تلوسې وېدې کړو
او د خیال وزرې واغوندو، ولاړشو د زړه سپیني دښتې ته.
او په سپین خیال کې ساه وباسو.
دادی شپه ولاړه، ورځ ولاړه، زمانه ولاړه، مکان ولاړه...
هرڅه ولاړل؛ یوازې یو پاتې شو، یوازې یو.
های، دا خو هېڅ شی نه و، دا خو پرته له خدایه هېڅ شی نه و.
***

پټه نڅاه

«هدف یو؛ خو لارې جدا جدا!»
هر فرد په خپله ځانګړې لار کې دی.
لارې یوه خوا درومي؛ ټول د ابدیت مسافر دي.
دا هره لاره سپینه ده، شخصي ده او حقیقي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر وګړی د غږ سپرغۍ راوړی او د غږ سپرغۍ به مو خپل اصیل کلي ته وړي.
او دا به هغه وخت کېږي، چې موږ د غږ او رڼا له رانه ورکو سرچېنو سره بېرته اشنا شو.
غږ او رڼا آسماني ورکړه ده؛ ځکه نو د ټولو لپاره ده، او د ټولو لپاره پریمانه ده؛
نو هرڅه شته، یوازې دا چې موږ خپل زړونه پرانیزو
او د خیال مرغه د ورک کور د باغونو په سفر خوشې کړو.
***
شعر د صوت د سمندر سپین کنډولی دی چې ویناوال یې د خیال په سفر کې ځښـي او موږ تـه خبرې تـرې جوړوي.
شعر د غږ سپین توفان دی؛
شعر غږ ښکاره کوي؛
شعر غږ وایي؛
موږ په شعر کې د غږ را نه پټه نڅاه مومو، ګورو او په غږ سره پیدا کیږوو.
***

ټول باور و!

د طبیعت سراسري موسم موږ په یوه پاکه، وینځلې او تصفیه شوې هوا کې را چاپېرکړو.
فضا چې زموږ انسانانو د کړو وړو له امله د دودونو، ګردونو، بخارونو او میکروبونو پراخ کښت پوښلې وه؛
د واورې او باران ځاځکي، ځاځکي اوبه یې وینځې
او باد مړې پاڼې او وچ لرګي د طبیعت له ژوندي مخه را ټولوي.
او موږ سړو نیولي یو؛ په ځای او موقعیت په تنګ یو.
موږ ژوندي یو؛ خو ژوند نه کوو.
موږ له ژوند څخه دمخه او له ژوند څخه وروسته په فکر کې لرو.
سمندر ژوند کوي او ژوند را (پو) کوي.
د غږ او رڼا سمندر خپل نفس په موږ کې خوشې کوي او دا ټوله مینه ده.
موږ د ابدي مینې نه لیدلي سمندر ساه شړلو او ساه را کښلو په پېښو ودرولي یو؛
نو د زړه دړې ددغه عشق باد او باران ته پرانیزم.
نه، دړې او دېوالونه نشته، زما ذهن ګڼله چې زما او مینې ترمنځ دېوالونه ولاړ دي؛
دا باور مې چې پرېښود، دړې او دېوالونه دروغ شول.
***

د مینې نښې

د غږ او رڼا مینه والو!
راځئ د زمان دا تش کور،
دا تش هېواد په مینه وغوړوو.
راځئ د مینې ویش د خپل زړه له سمندره پېل کړو.
راځئ ددغه نه تشیدونکي سمندر مرجانونه، صدفونه او بې رنګه الماس
د غږ او کلام په اوږو د یو بل پرخوا ورخوشې کړو؛
هو، موږ ټوله دنیا په مینه پاللی شو؛ هو، موږ زړونه لرو.
مینه د هغه چا په برخه ده چې خالصه مینه پر ټولو ولوروي.
داځکه چې ټول آبدي نښې دي، هستي له مینې جوړ باغ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ زړونه سره هنداري کړو.
راځئ د حواسو او ذهن پرځای د خبرو واګې زړه او خیال ته پرېږدو.
راځئ هستی او ژوند ته د مېنې په سترګه وګورو.
پرېږدی چې هستي یوازې له مور ځخه مینه واوري،
یوازې مینه د تاریخ خاطرو ته پاتې شي.
او د مادي دنیا له تللو وروسته زموږ کار او میراث د مینې نښې وي؛
خدایه!
ددې هرڅه په خاطرشکر!
***

مور غږول

د روح آزاد ګربت اوږدې زمانې د مادي عقل په کپس کې تېروي،
چې د اصیلې آزادی او معنوي لمر د سمندر موجونه او ځپې یې ووهي او راوېښ شي.
او بیا دا مهال پوهیږي، چې دا ذهن جوړکړي د تېلو او غوړیو ډیوې او ځراغونه ځومره کانه او ړانده دي.
او له هغې شېبې د خپل معنوي ټاټوبي او وطن لاره نیسي.
مورې د (مور ورځ) راغله ځي او راځي او ته پخپلو یادونو سره زما د خیال او عاطفي ځمکې له سره شنې کوې!
خوږې او د ژوند بادونو او بارانونو(شنې) کړې، له ریښو ویستې ارواح! ته زما مور یې.
زه ستا د لمنې ګل یم.
زما د ژوند سپرلی، ځواني، مستي، غورځې، پرځې،
په تا کې ویدې وې او هره ورځ راویښدېږي.
مورې!
زه هره شېبه پخپل ژوند سره تا راویښوم.
نه پوهیږم ولې زما پرځېږه ستا ښکلا څوک نه ویني!
مورې!
زه ولې په هنداره کې ځان وینم!
زما نوم، زما ژوند تا غږولي.
ته خدایي شپېلی یې!
زه ستا سندره یم.
مورې، ته هره شېبه ساه باسې؛
لکه زه چې ساه باسم.
زه غواړم په تاکې ویدې سندرې وغږوم؛ مورې زه تا غږوم.
اولمیر هم یوې مور دنیا ته راوړی و.
د احمدظاهر ټولې سندرې په مورکې ویدې وې.
ملنګ جان د مور وچ او کنګل وهلي او دمه شوي غږونه ژوند ته راوړل.
هر ویناوال«مور» غږوي.

نوي کایېنات

اه، شکر خدایا! شکر دنیا ټوله نوې او تازه ده.
زه نن هغه دنیا ګورم چې هېڅمهال نه وه.

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نوې دنیا، نوې نړۍ او نوی ژوند دی!
دا نن شوه چې زه کایېنات نوي مومم. کایېنات ټول نوي او تازه دي.
کایېنات ژوندي دي؛ له ژونده ډک دي. کایېنات خدای پیدا کړي. او د هغه زمانه تل تازه؛
تل نوې ده! کایېنات له دغه غږه ډک دي.
کایېنات له نویو کلمو او ویناو ډک دي.
کایېنات تازه د تخلیق له زړه راوتي؛ تازه وړم غږوي.
کایېنات تازه لیکل شوي. زره زره د کایېناتو له تازه ویناوو او کلمو ډکه ده.
حتا یوه شنه پاڼه، حتا یوه وړوکې چوغکه، حتا یو وړوکې کب د نوې شېبې غږ دی.
ټول خبرې کوي. ټول غږوال دي.
ټول پاکه او سپېڅلې ترانه غږوي؛ همدا یې دعا ده همدا یې شکر کول دي؛
زه له کایېناتو سره خپل زړه او خوله او پټ حواس شریکوم؛
هو، ژوند همدا دی!
***

مینه شته؛ ژوند شته

زه په ځمکه اوسم؛ په ځمکه کور او کلی لرم.
ځمکه د کایېناتو یوه څانګه ده؛ ځمکه د هستۍ یو ګل دی.
...زه په ویښه له ځمکې سره یم؛ خو چې شپه شوه، زه پریوتم،
حواس ویده شول، ذهن ارام شو؛ زه بیا چېرې را ویښېږم؟
زه په خوب کې د کومو ځمکو میلمه یم.
زما خوبونه د خدای په بې شمېره کایېناتوکې نوې تجربې دي.
خوب بې لګښته بیړۍ او وزرې دي چې ما د نا اشنا ځمکو لیدلو او تجربه کولو ته ور ولي.
خدایا! په دومره لویه او ناپایه هستۍ سره ماته اسانه را زده کوې چې یوازې مینه کوې.
که مینه نه وي ټول کایېنات مري.
چې خدای شته، مینه شته.
چې مینه شته؛ ژوند شته او روح به تل شتون ولري؛
کټ مټ لکه زه، ته، هر ګړی!
****

خدای شته

«غواړم وسوځم. غواړم په هر شي، په هر چا، په هر اور کې وسوځم.
غواړم په اور کې دننه د ژړا چیغې شم؛ د اوښکو دارې شم.
غواړم د خدای سپین اور د ما څېره، نوم، او شخصیت وخوري، لولپه کړي؛
ټول ځان مې خدای ته تش او سپین پاتې شي!
هی هی چې زه څومره ټنبل او کم سواده وم؛ ما یوازې مجسم، مجسد، لمسي حواس او پېژندني لرلې؛
دا وچې کلمې هم همداسې راڅخه تویې شوې!
ما هومره زمانه نوي، تازه او سوچه شیان نه لیدل.
دا ټول عمرونه د نورو د فکرونو او عادتونو په میتیازو کې کښېناستلی، پاڅېدلی، غړېدلی او اوسېدلی وم.
څومره ځان تېر باسم. څومره نور په خپلو ژوولو او کمزورو خبرو تېل وهم.
دې نړیوال تمدن ته وګورئ، نړۍ زما د لاس نانځکه ده؛ خوکه وایم نړۍ د ژوند چرګه ده؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د لاس نانځکه ده.
که وایم نړۍ د مجسم، مجسد او لمس کېدونکي مرګ هنداره ده؛
بیا هم نړۍ د ذهن نانځکه ده.
وګړی یوازې د خپل ذهن له انعکاس سره لاس اوګریوان کېږي.
نړۍ له ذهن څخه راټوکېدلې زما د ذهن د هلوځلو مسافه ده»
چوب به شم؛ سپین به شم خدای شته، شته، شته!!!
* * *

د ۱۳۸۸ل.ل کال د سلواغې ۲۴مه
د غږ او رڼا ټولګه همدا شېبه د کلمو په ورا کې ووته
هرڅه خدای تعالی ته سپارم!
وفا سمندر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library